13 ԱՊՐԻԼ 1994, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 67 (570)

Ազգ

Azg
armenian daily

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.

LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL. +357-5-370962
FAX. +357-5-370945

OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS; FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS; BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS; HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS

Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոստովի պահեստներից

ՇԱՔԱՐ, ԱԼՅՈՒՐ, ԲՐԻՆՁ, ԿԱՐԱԳ

ուղիղ հասցեատիրոջը՝ ծովով եւ ինքնաթիռով

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ո՞վ է դեմ միջնորդական ջանքերին

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորմանն ուղղված Ռուսաստանի վերջին նախաձեռնություններն աչքի են ընկնում առաջին հերթին իրենց գաղտնիությամբ՝ համենայն դեպս ոչ փաստաթուղթը, ոչ նրա «նորացված» տարբերակը չեն հրապարակվել: Ընդհանուր գծերով այն պարզ է՝ հրադադար, ռուսական տարանջատիչ ուժեր, ապա զորքերի հետքաշում գրավյալ տարածքներից: Սակայն ամբողջ խնդիրն այն է, որ Ադրբեջանն առաջվա պես դեմ է իր տարածքում ռուսական զորքերի տեղաբաշխմանը: Ինչպես հայտնի է, Ադրբեջանի նախկին արտգործնախարար, ներկայումս Գերագույն խորհրդի հանձնաժողովի նախագահ Թոֆիկ Գասիմովը հայտարարել էր, թե ցանկացած կարգավիճակով ռուսական զորքերի տեղաբաշխում Ղարաբաղում կնշանակեր, որ Ադրբեջանը կորցնում է այդ տարածքի վերահսկողությունը: Իր հերթին Ադրբեջանի սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության ղեկավար Զարդուշտ Ալիզադեն հայտարարել էր, թե Հայաստանը չի համաձայնել ռուսական միջնորդությանը, եւ այն կարծիքն էր հայտնել, թե Ռուսաստանի եւ Հայաստանի իշխանությունները նախօրոք համաձայնության էին եկել Հայաստանի մերժման մասին՝ Ադրբեջանից ավելի շատ զիջումներ կորզելու նպատակով:

Այս առթիվ երեկ Հայաստանի նախագահի մամուլի քարտուղար Լեւոն Զուրաբյանը մեկ անգամ եւս հայտարարեց, թե Հայաստանն ընդունել է ռուսաստանյան խաղաղարար ծրագիրը, ուստի Ալիզադեի հայտարարությունը չի համապատասխանում իրականությանը: Գերագույն խորհրդի Արցախի հանձնաժողովի փորձագետ Լարիսա Ալավերդյանը նույնպես հաստատեց դա՝ ավելացնելով, թե, ըստ երեւույթին, Ալիզադեն այդ եզրակացությանն է հանգել իր մտավարժանքների հետեւանքով: Համենայն դեպս, մի բան պարզ է, որ նախաձեռնությունը մերժողը ոչ թե Հայաստանն է, այլ Ադրբեջանը, եւ սա այն բան ակնհայտ է, որ ադրբեջանական կողմի փաստարկները փաստորեն անհեթեթ են հնչում:

Ադրբեջանի ձեռնարկած հարձակողական գործողությունները ռազմաճակատներում եւ ԼՂՀ խաղաղ բնակավայրերի ռմբակոծություններն այն օրերին, երբ Պրահայում տեղի են ունենում ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի քաղաքական խորհրդակցությունները, վկայում են, որ Ադրբեջանը նպատակ ունի խափանել ռուսական խաղաղարար միջնորդությունը՝ դրանով իսկ փորձելով վերականգնել ԵԱՀԽ-ի խարխլված հեղինակությունը: Ի դեպ ապրիլի 11-ին Հայաստանի Գերագույն խորհուրդը մի հայտարարություն է հղել Պրահա, որտեղ տեղեկացնում է ադրբեջանական օդուժի ռմբակոծությունների մասին, որի հետեւանքով խաղաղ բնակչության շրջանում կան զոհեր, եւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարին, ԵԱՀԽ-ին, Եվրախորհրդարանին եւ ԱՊՀ միջխորհրդարանական ասամբլեային կոչ է արել համապատասխան միջոցառումներ ձեռնարկել: Ադրբեջանական կողմը բազմիցս հայտարարել էր, թե կողմ է հակամարտության գոտում միայն միջազգային ուժերի տեղաբաշխմանը: Սակայն խնդիրն այն է, որ ԵԱՀԽ-ի խաղաղարար ծրագիրը նույնպես ընդունվել էր Հայաստանի ու Ղարաբաղի կողմից եւ մերժվել Ադրբեջանի կողմից: Այս ամենը չի՞ ապացուցում արդյոք, որ Ադրբեջանը կտրականապես հրաժարվում է որեւէ զիջումից, մանավանդ որ ընդդիմության կողմից առաջ քաշված «առանց Լաչինի ու Շուշիի չկա Ղարաբաղ, առանց Ղարաբաղի չկա Ադրբեջան» կարգախոսը ի սկզբանե բացահայտորեն մերժում է ցանկացած խաղաղարար ծրագիր: Ինչեւէ:

Պրահայի քննարկումները տեւելու են ընդամենը մեկ օր եւ այսօր կավարտվեն, սակայն քաղաքական դիտորդներն առանձնապես մեծ հույսեր չեն կապում դրա հետ՝ գտնելով, որ հակամարտության կարգավորման բանալին առաջվա պես գտնվում է Ռուսաստանի ձեռքին:

ՂԱՐԱԲԱՂ

Ադրբեջանական բանակը հուսահատ փորձեր է անում ճեղքել ճակատային գիծը

Ադրբեջանական կազմավորումները երեկ առավոտյան մեծ քանակությամբ տանկերի եւ զրահամեքենաների աջակցությամբ շարունակել են գրոհները Մարտակերտի շրջանի հայկական պաշտպանական դիրքերի ուղղությամբ, Ստեփանակերտից հաղորդեց մեր թղթակից Վահրամ Աղաջանյանը: Ժամը 18-ի դրությամբ, ղարաբաղյան ուժերին վիճակին հաջողվում էր կասեցնել թշնամու բոլոր գրոհները: Նախնական տվյալներով երկուստեք կան զոհեր եւ վիրավորներ, որոնց թիվը ճշտվում է: Միաժամանակ, երեկ օրվա երկրորդ կեսին Աղդամի շրջանի ռազմական հենակետերից թշնամին Գրադ կայանքներից եւ հաուբիցներից ուժգին հրետակոծության է ենթարկել ղարաբաղյան դիրքերը: Տուժածներ չկան: Ինչպես եւ նախորդ օրերին, անհաջողություններ կրելով ցամաքում, ադրբեջանական բանակը փորձում է օդային հարվածներ հասցնել ԼՂՀ խաղաղ քաղաքներին եւ գյուղերին, սակայն Ղարաբաղի հակաօդային պաշտպանության ուժերի ձեռնարկած միջոցառումների շնորհիվ օդային գրոհները կասեցվել են:

Ստեփանակերտի քաղաքական դիտորդների կարծիքով, ադրբեջանական բանակի հարձակողական գործողությունների ակտիվացումը եւ խաղաղ բնակավայրերի ռմբակոծումները, որոնք համընկնում են Պրահայում տեղի ունեցող ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի քաղաքական խորհրդակցությունների հետ, ուղղված են միջազգային հեղինակավոր կազմակերպությունների եւ առանձին պետությունների միջնորդական ջանքերի ձախողմանը: «ԼՂՀ հյուսիսում ադրբեջանական բանակի հարձակումների հրամանը ստացվել է անձամբ Հեյդար Ալիեւից», հայտարարել է ԼՂՀ լրատվության եւ մամուլի դեպարտամենտի ղեկավար Մաքսիմ Հովհաննիսյանը: Այդ մասին է վկայում հարձակման նախօրեին Ալիեւի այցը Ադրբեջանի մի շարք ճակատամերձ շրջաններ, որտեղ նա հանդիպումներ է ունեցել զինվորական հրամանատարների հետ: Բաքվի լրատվական միջոցների համաձայն, հանդիպումների ընթացքում Ալիեւը կոչ է արել կարճ ժամկետում մաքրել Ղարաբաղը դարավոր թշնամուց»:

Հետաքրքիր է, որ անցյալ տարվա դեկտեմբերի 18-ի լայնածավալ հարձակման նախօրեին նույնպես Ադրբեջանի նախագահը համանման հանդիպումներ էր ունեցել:

Այլ աղբյուրներից մեզ հայտնի է դարձել, որ հաջող հակագրոհի հետեւանքով ղարաբաղյան ուժերին հաջողվել է գրավել Շահումյանի շրջանի Ղարաչինար գյուղը վերահսկող բոլոր բարձունքները:

Ստեփանակերտ, 10 ապրիլ: Օդային ռմբակոծումից հետո

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Թշնամու օդուժը ռմբակոծում է Կապանը եւ Գորիսը

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ԱՊՐԻԼ, ՄՆԱՐՔ: Ադրբեջանական երկու մարտական ինքնաթիռներ ապրիլի 12-ի գիշերը ռումբեր են նետել Հայաստանի հարավի Գորիս եւ Կապան խոշոր արդյունաբերական կենտրոնների վրա: Ինչպես հայտնեցին Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունում, Կապանի մերձակայքում կան ավերածություններ: Նախնական տվյալներով, մարդկային զոհեր չկան: Հայաստանի հակաօդային պաշտպանության ծառայությունը փորձել է կասեցնել ավիահարձակումը, սակայն ցածր բարձրությամբ թռչող Ադրբեջանի ռազմաօդային ուժերի ինքնաթիռներին հաջողվել է հեռանալ:

Վերջին երկու օրվա ընթացքում սա արդեն ադրբեջանական բանակի երրորդ օդային հարձակումն է Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի ռազմաճակատային գծից հեռու գտնվող քաղաքների վրա:

Նախօրեին Հայաստանի նախագահի մամուլի քարտուղարի պաշտոնակատար Լեւոն Զուրաբյանը նման գործողությունները որակեց որպես խաղաղ բնակչության դեմ ուղղված ահաբեկչություն, որը բխում է մարտադաշտում որեւէ հաջողության հասնելու Ադրբեջանի անկարողությամբ, իսկ հանրապետության խորհրդարանը դիմել է ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեային, ԵԱՀԽ-ին, ԱՊՀ-ի եւ միջխորհրդարանական ասամբլեային եւ Եվրախորհրդարանին՝ խնդրելով գործուն միջոցներ ձեռնարկել ադրբեջանի ռազմաօդային ուժերի ավիահարձակումները կասեցնելու համար:

Մինչ այդ, ապրիլի 11-ի երեկոյան ադրբեջանական կազմավորումները Թովուզի շրջանի ռազմական հենակետերից երկու ժամ շարունակ գնդակոծել են Տավուշի շրջանի Մովսես եւ Այգեպար գյուղերն ու դրանց պաշտպանական դիրքերը: Խաղաղ բնակչության շրջանում կան տուժածներ: Նույն երեկոյան Ադրբեջանի Ղազախի շրջանից ուժգին հրետակոծության են ենթարկվել Իջեւանի շրջանի Այգեհովիտ եւ Վազաշեն գյուղերը: Մի փոքր ավելի ուշ թշնամու հետեւակը տանկերի աջակցությամբ փորձել է ճեղքել հայկական ուժերի պաշտպանական շղթան եւ ներխուժել Այգեհովիտ գյուղի տարածք: Դաժան մարտերի ընթացքում Հայաստանի սահմանապահ ուժերին հաջողվել է կասեցնել թշնամու գրոհը եւ ետ շպրտել հակառակորդին: Երկուստեք կան կորուստներ, որոնց թիվը ճշտվում է: Այգեհովիտ եւ Վազաշեն գյուղերում կան ավերածություններ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռուանդայում 20 հազար զոհ

ԿԻԳԱԼԻ, 12 ԱՊՐԻԼ, WSJ: Երեկ հայտնել էինք, թե Ռուանդայում իշխող հութիների եւ մրցակից թուցի ցեղախմբերի միջեւ տեղի ունեցած հնգօրյա բախումներից հետո մայրաքաղաք Կիգալիում սպանվել է շուրջ 10 հազար մարդ: Այսօր, բախումների՝ երկրի այլ շրջաններ տարածումից հետո, միջազգային առողջապահական շրջանակների համաձայն զոհերի թիվը հասել է 20 հազարի: Ռուանդայի 2-րդ քաղաք Բուտարեում փախստականները հայտնել են, թե շրջաններում շրջող մարդասպանների խմբեր հրկիզում են ամբողջ գյուղեր, ողջ-ողջ այրելով բնակիչներին: Կողմերի միջեւ հրադադար հաստատելու նպատակով ՄԱԿ-ի մի քանի փորձերն ավարտվեցին ձախողությամբ: Կառավարության անդամները ճողոպրեցին:

Քլինթոնները մարեցին չվճարած հարկերը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 12 ԱՊՐԻԼ, WSJ: Նախագահ Քլինթոնի անձնական փաստաբանը հայտարարեց, թե Քլինթոն ամուսինները հարկային տեսչությանը վերադարձրել են 14.615 դոլլարի գումար, որը կազմում է 1980 թ.-ին ընտանիքի եկամուտներից թաքցված 6498 դոլլար դաշնակցային եւ նահանգային հարկը, գումարած 14 տարվա դրա տոկոսը:

ԲՈՍՆԻԱ

Ելցինը կրկին գանգատվեց ամերիկացիներից

Ամերիկյան ռմբակոծիչները երկուշաբթի օրը 2-րդ անգամ օդային հարվածներ հասցրին սերբական ուժերին Գորաժդե քաղաքի մոտ: Ամերիկյան աղբյուրները հայտնեցին, թե F-16C երկու օդանավեր 500 կգ քաշով բազմաթիվ ռումբեր են գցել դեպի Գորաժդե շարժվող զրահատեխնիկայի եւ բեռնատարների շարասյան վրա, մինչ սերբերը պնդեցին, թե արձակված ռումբերը պատճառ են դարձել սերբ մի քանի գյուղացիների մահվան: ՆԱՏՕ-ի աղբյուրների համաձայն, առավոտյան սերբ ուժերը հրետանային ծանր ռմբակոծության էին ենթարկել Գորաժդեն, որը գտնվում է ՄԱԿ-ի հայտարարած ապառազմականացված գոտու մեջ: Իսպանիայից, որտեղ գտնվում է պաշտոնական այցով, նախագահ Բորիս Ելցինը հաստատեց 2-րդ ռմբակոծման փաստը, կրկին գանգատվելով, որ ամերիկացիներն այդ մասին նախօրոք տեղյակ չեն պահել ռուսական կողմին: Նա վերահաստատեց այն միտքը, թե Բոսնիա-Հերցեգովինայում խաղաղությունը կվերահաստատվի միայն խաղաղ ճանապարհով, մինչ ռմբակոծումները պարզապես կսաստկացնեն ռազմական գործողությունները: Սերբական դիրքերի օդային ռմբակոծման առիթով երեկ հայտարարություն հրապարակեց Ռուսաստանի արտգործնախարարությունը: Հաստատելով, որ ռմբահարման որոշումը ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ ներկայացուցիչ Յասուշի Ակասիին համաձայնեցրած է եղել Բուտրոս Ղալիի հետ, հայտարարությունը ցավ է հայտնում, որ օդուժի գործի դնելու որոշման մասին Ռուսաստանին տեղեկացրել են հետին թվով: «Մենք ՄԱԿ-ի ղեկավարությունից լիակատար տեղեկություններ ենք ակնկալում միջադեպի մասին», ասվում է հայտարարության մեջ:

Մյուս կողմից, CBS հեռուստակայանին տված հարցազրույցի ժամանակ ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Փերրին հայտարարեց, թե ոչ ինքը, ոչ էլ ԱՄՆ-ի նախագահ Քլինթոնը չեն մասնակցել Գորաժդեի մերձակայքում սերբական դիրքերը ռմբակոծելու որոշման ընդունմանը: Նման որոշումներ ընդունելու լիազորություններով, ասել է նա, ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդն օժտել է Բոսնիայում եւ Հերցեգովինայում ՄԱԿ-ի խաղաղապահ ուժերի հրամանատարությանը: Այն իրավունք ունի առանց համաշխարհային լիդերների հետ խորհրդակցելու աջակցության համար դիմելու ՆԱՏՕ-ին:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Տեղական

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Մանվել Սարգսյան. «ԵԱՀԽ-ն պետք է դիմի ոչ ավանդական մեթոդների»

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ինչպես արդեն հաղորդվել է, ապրիլի 11-ից մինչեւ 15-ը Պրահայում ընթանում է ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նիստը, որը ինչպես միշտ զուգորդվեց Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության գոտում ռազմական գործողությունների սրման հետ։ Մեր թղթակիցը դիմեց ԼՂՀ արտաքին գործերի նախարարի խորհրդական Մանվել Սարգսյանին, խնդրելով մեկնաբանել իրադրության վերջին սրման պատճառները։ Վերջինս, մասնավորապես, նշեց, որ արդեն մի քանի օր է, ինչ տարբեր կարգի զինված գործողություններ հաջորդում են միմյանց. ապրիլի 9-ին պայթյունի հետեւանքով Վրաստանի Մառնեուլի շրջանի Սադախլո կայարանում կան զոհեր ու վիրավորներ, ապրիլի 10-ին եւ 11-ին կրկին ակտիվացել է ադրբեջանական ավիացիան։ Ապրիլի 10-ին ադրբեջանական օդուժը 4 ռումբ է նետել Ստեփանակերտի վրա, ինչի հետեւանքով կա 5 զոհ եւ 9 վիրավոր, ռումբեր են նետվել նաեւ այլ վայրերի վրա։ Եթե ապրիլի 10-ին իրադրությունը սրված էր միայն հյուսիսում, ապա ապրիլի 11-ին՝ նաեւ Աղդամի եւ Մարտունու ուղղություններում։ «Սա միջնորդական առաքելությունները վիժեցնելու միտում է Ադրբեջանի կողմից։ Նախկինում Ադրբեջանը ձախողում էր Ռուսաստանի առաջարկությունները, իսկ այժմ նաեւ ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի միջնորդական առաքելությունը։ Նպատակն է ապացուցել, որ ռազմական ուղիով հնարավոր է լուծել ղարաբաղյան խնդիրը»։

Թղթակցի այն հարցին, թե ինչ են ակնկալում ԼՂՀ իշխանությունները Ներլխա հանդիպումից, Մ. Սարգսյանը պատասխանեց, որ եթե ԵԱՀԽ Մինսկի խումբը շարունակի աշխատել ավանդական մեթոդներով, կրկին խաղաղարար գործընթացը կկանգնի փակուղու առջեւ, քանի որ ԵԱՀԽ-ի այդ մեթոդներն իրենց սպառել են։ Սակայն ԼՂՀ արտգործնախարարի խորհրդականը հույս հայտնեց, որ նոր նախագահ Յան Էլիասոնը կդիմի ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման «ոչ ավանդական մեթոդների», ինչը կհանգեցնի դրական արդյունքների։

Երեկ Գերագույն խորհուրդը վերջապես անցավ Սահմանադրության ընդունման կարգի մասին հարցի քննարկմանը։ Որոշվեց, որ կլսվեն Սահմանադրական հանձնաժողովի, վեցյակի, պատգամավոր Ռաֆֆիկ Պետրոսյանի եւ կոմունիստների առաջարկ-ելույթները։

Արդարադատության նախարար Վահե Ստեփանյանը, ներկայացնելով Սահմանադրական ընդունման կարգի մասին ՀՀ Գերագույն խորհրդի Սահմանադրական հանձնաժողովի տեսակետը, նշեց, թե Սահմանադրության ընդունման 3 հիմնական եղանակ կա՝ խորհրդարանի կողմից՝ ձայների որակյալ մեծամասնությամբ, սահմանադիր ժողովի եւ հանրաքվեի միջոցով։ Սակայն քանի որ, ըստ նրա, խորհրդարանում գոյություն ունեցող քաղաքական ուժերի իրական հարաբերակցությունը, տարբեր տեսակետների գոյությունը բացառում են խորհրդարանի կողմից ձայների որակյալ մեծամասնությամբ սահմանադրության ընդունման հնարավորությունը, ապա գործնականում մնում է երկու տարբերակ՝ սահմանադիր ժողով եւ հանրաքվե։

«Առավել նպատակահարմարը հանրաքվեի միջոցով Սահմանադրության ընդունման տարբերակն է», ասաց նա եւ որպես նախագույց նշեց, որ հանրաքվեն թույլ կտա արագ սկսել եւ ավարտել այդ գործընթացը։ Սահմանադիր ժողովի կողմից ընդունման համար կպահանջվեն նոր փաստաթղթեր, որն էլ ավելի կձգձգի Սահմանադրության ընդունումը։ Որպես Սահմանադիր ժողովի տարբերակի թերություն նշվեց նաեւ այն, որ Սահմանադիր ժողովում կձեւավորվի քաղաքական ուժերի այնպիսի հարաբերակցություն, որը կբացառի Սահմանադրության նույնիսկ ձայների պարզ մեծամասնությամբ ընդունելու հնարավորությունը։

Վլադիմիր Նազարյանը, ներկայացնելով վեցյակի տեսակետը, նշեց, թե անհնար է համարում Սահմանադրությունը հոդված առ հոդված, դրույթ առ դրույթ, գլուխ առ գլուխ եւ ամբողջությամբ վերցրած ընդունումը ԳԽ-ի ձայների 2/3-ով, որի համար կպահանջվի անցկացնել մի քանի հարյուր արդյունավետ քվեարկություններ։ Ուստի վեցյակը առաջարկում է ԳԽ-ին մեկ քվեարկությամբ, էլի ձայների 2/3-ով, Հայաստանի Սահմանադրության ընդունման իրավունքը վերապահել այդ նպատակով ընտրված ժողովրդական ներկայացուցչական մարմնին՝ Սահմանադիր ժողովին։

Պատասխանելով պատգամավորներից մեկի հարցին, Վլադիմիր Նազարյանը Սահմանադրության հանրաքվեի միջոցով ընդունումը համեմատեց Դերենիկ Դեմիրճյանի «Վարդանանքի» հետ։

«Դա նման է այն բանին, թե ընթերցողին հարց տան. «Վարդանանքի» հերոսներին սիրո՞ւմ եք, թե ոչ։ Ի՞նչ կարող է պատասխանել նա», ասաց պրն. Նազարյանը։ Այդ առթիվ դահլիճում նստած արդարադատության նախարար Վահե Ստեփանյանը տեղից ռեպլիկ նետեց ու ասաց. «Գիրքն ամբողջությամբ սիրո՞ւմ եք, թե ոչ։ Դա պետք է լինի հարցը»։ Կոմունիստների ներկայացուցիչ Ֆրունզե Խաչատրյանն իր ելույթում կրկին պաշտպանեց «Վարդանանքին» տրվող հարցի առաջին տարբերակը։ Ի տարբերություն նախորդ երկուսի, կոմկուսը հնարավոր համարեց Սահմանադրությունը իրականացնել խորհրդարանի կողմից եւ այն էլ ներկա խորհրդարանի։

Մինչդեռ Ռաֆֆիկ Պետրոսյանը, անդրադառնալով իր իսկ բնորոշմամբ «անձնական կյանքի հիմնական օրենքին», մի կողմ թողնելով վերը նշված երկու տարբերակները, դրանք համարելով իրարամերժ, առաջարկեց ստեղծել Սահմանադրական ժողով, որի 10 անդամին կընտրի ԳԽ-ն, 10-ին կառաջարկի նախագահը, իսկ 11-ին՝ ԳԽ-ում ներկայացված քաղաքական կուսակցությունները։ Պատգամավորի համոզմամբ կմշակվի մեկ միասնական տարբերակ։ Ամենահետաքրքիրն այն է, որ ըստ պրն. Պետրոսյանի առաջարկի, Սահմանադրական ժողովի կողմից ընդունվելուց հետո, այն կներկայացվի հանրաքվեի։

Մի խոսքով, առայժմ որեւէ որոշում չընդունվեց, քանի որ սկսվեցին պատգամավորների ամենասիրած խորհրդարանային ելույթները։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

«Վարդանանքի» հերոսներին սիրո՞ւմ եք, թե ոչ

ԳԽ-ում քորքոտվում են սահմանադրական կրքերը

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

դիր ժողովին։

Նա նաեւ նշեց, թե չպետք է թյուր կարծիք ստեղծել, որ վեցյակը կողմ է միայն Սահմանադիր ժողովին եւ դեմ է հանրաքվեին։ «Վեցյակը ոչ միայն չի բացառում, այլեւ անվերապահ ճանաչում է Սահմանադրության 5-րդ հոդվածի դրույթն այն մասին, որ պետական կյանքի առավել կարեւոր հարցերը կարող են հանձնվել հանրաքվեի», ասաց նա, եւ չբացառեց, որ Սահմանադրության որոշ դրույթներ դրվեն հանրաքվեի։ Սահմանադիր ժողովն, իր տրամադրության տակ ունենալով նման հանրաքվեի արդյունքները եւ հրապարակի վրա եղած ՀՀ Սահմանադրության նախագծերը, ի վիճակի է սեղմ ժամկետներում մշակել մեկ միասնական նախագիծ եւ ընդունել ՀՀ Սահմանադրությունն իր 2/3-ով։ Երբ անհնար լինի ձայների նման քանակով որոշումներ ընդունել, վիճելի հարցերը կարող են լուծվել հանրաքվեով։

Մի խոսքով, վեցյակի առաջարկում հանրաքվեն թե նախորդում է Սահմանադիր ժողովի գումարմանը եւ թե զուգորդված է նրա գործունեությանը։

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

Անհաջող մեկնարկ երկրորդ եռամսյակում

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Այս շաբաթ Հայաստանի Կենտրոնական բանկը դադարեցրել է դրամի փոխարժեքի ճկասմամբ իր հովանավորությունը, ինչը շարունակվում էր մոտ մեկ ամիս։ Որա հետեւանքը կայուն տարադրամների արժեքների կայծակնային բանկացումը եղավ։ Այսպես, երբ շաբաթվա սկզբում ամերիկյան 1 դոլարի վաճառքի գինը 250 դրամ էր, իսկ ռուսական 1000 ռուբլինը 138 դրամ, ապա շաբաթվա վերջում Երեւանի տարադրամի փոխանակման կետերում դոլարը կարելի էր գնել 305-310 դրամով (Հայնեռաշբանկում անգամ 330-ով), իսկ ռուսական 1000 ռուբլին 170-175 դրամով։ Ընդամենը մեկ շաբաթում դրամի գնարժեքի 22 տոկոսով իջեցումն ազգային դրամական միավորին հասցված կործանարար հարված էր։ Դա խոսանում է մեկ տարում 12004300 տոկոսի արժեզրկում։ Արժութային շուկայի վիճակի դժվար բացատրելի ֆենոմենը եւ դրանում դրամի վարքագիծը ներկայանում է նրանով, որ 4 շաբաթվա ընթացքում Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված փոխարժեքի «թասակի» տակ դրամի գցնվելով, ծեռք էր բերվել որոշակի կայունություն, ընդ որում, «սեւ շուկայի» ազատ գները սահմանված փոխարժեքից տատանվում էին ընդամենը 10-12 դրամով կամ 4 տոկոսով։ Իսկ ընդամենը մեկ շաբաթ «ազատ» մնալով, դրամի փոխարժեքն ընկավ միանգամից 22 տոկոսով։ Այս փաստը առավել եւս ապացուցում է իր մեկնաբանությունը, քանի որ շաբաթվա վերջում հանրապետության Կենտրոնական բանկն աննախադեպ քայլ կատարեց Երեւանի ֆոնդային բորսայում աճուրդի հանելով 390 հազ. ԱՄՆ դոլար եւ 55 մլն. ռուսական ռուբլի։ Սակայն փողի այս խոշոր կայական զանգվածի բացթողումը սահմանափակ արժութային շուկայում, որի ընդհանուր շրջանառությունը, մասնագետների գնահատմամբ, մոտավորապես օրական 50 հազ. դոլար է, փաստորեն անհետեւանք մնաց եւ չկարողացավ կանգնեցնել դրամի գնարժեքի արագ անկումը։ Կենտրոնական բանկի տարադրամային վարչությունում եւ միասնական փոխարժեքի սահմանումը, եւ դրանից հրաժարումը բացատրեցին արժութային շուկայի կարգավորման մեթոդների որոնման անհրաժեշտությամբ, սակայն չմանրամասնեցին այս որոշումների ընդունումը պայմանավորող պատճառները։ Դժվար է օբյեկտիվ գնահատական տալ Կենտրոնական բանկի թե մեկ եւ թե մյուս որոշմանը, քանի որ պատահական, ներմուծվող հանգամանքների ազդեցությունը տնտեսության վրա, որը գտնվում է ճգնաժամային վիճակում, երբեմն ավելի ծանրակշիռ եւ զգալի անդրադարձ է ունենում, քան ամենագրագետ, տնտեսական որոշումները։ Սակայն, ժամանակի ընթացքում այս որոշումները պետք է տան իրենց արդյունքը, եւ այս առումով Կենտրոնական բանկի կողմից արժութային շուկայի կանոնավոր ինտերվենցիաները վաղ թե ուշ կկանգնեցնեն դրամի անկման միտումը։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կողոպտվել է Մոսկվայի հայկական եկեղեցին

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Մոսկվայի միլիցիայից ընդամենը 30 րոպե պահանջվեց կալանելու չորս չարագործների, որոնք Ռուսաստանի Դաշնության մայրաքաղաքում կողոպտել էին հայկական եկեղեցին։ Նրանց մոտ հայտնաբերվել էր 1,5 կիլոգրամանոց եզակի արծաթյա խաչ։ Հետաքննության մարմինները, սակայն, առայժմ անուններ չեն տալիս, օգտվելով ներկայումս Ռուսաստանի թերթերում տարածված տերմինաբանությունից. «եկեղեցական» գողերը ակնհայտորեն «կովկասյան ազգության անձինք են»։

Հայկական ԱԷԿ-ի հարցը շարունակում է մտահոգել Թուրքիային

«Հյուրրիյեթ» թերթն ապրիլի 5-ի համարում զետեղել է իր մոսկովյան թղթակցի հաղորդագրությունը։ Հայկական ԱԷԿ-ը, որի վերանորոգումն ու շահագործումն ստանձնել է Ռուսաստանը, կրկնակի վտանգ է պարունակում, քանի որ, նախ, գտնվում է երկրաշարժի գոտում, երկրորդը՝ ղարաբաղյան եւ վրացական հակամարտությունների անմիջական հարեւանությամբ։ «Մոսկովսկիե նովոստի»-ում զետեղված մի մեկնաբանության մեջ նշվում է, որ «Մոսկվայում կնքված այս պայմանագիրը հետապնդում է ոչ թե տնտեսական, այլ քաղաքական նպատակներ»։ «Եթե ատոմակայանի շահագործումը մենք չստանձնեինք, շարունակում է հեղինակը, Հայաստանն այդ հարցում կստանար Արեւմուտքի օժանդակությունը»։

Շառլ Ազնավուրի այցը Հայաստան հետաձգվում է

«Ազնավուրը Հայաստանին» կազմակերպության Երեւանի գրասենյակի տնօրեն Մարո Տերտերյանը հայտնեց, որ ապրիլ ամսին նախապես հայտարարված Շառլ Ազնավուրի այցը Հայաստան անորոշ ժամանակով հետաձգվում է։ Հնարավոր է, որ նա կժամանի Հայաստան մայիս ամսին։ Ն.Տ

Արեւածաղկից թունավորվելու դեպքերը կանխված են

Այս մասին հայտնեց Երքաղխորհրդի գործկոմի սանիտարահամաճարակային վարչության պետի տեղակալ Ռայա Կռաքեյանը։ Թունավոր քիմիական նյութերով մշակված ներմուծված արեւածաղկի քանակները հավաքված են եւ մեկուսացված։ Վարչությունը օրերս վերաբուլյատրել է արեւածաղկի սերմերի վաճառքը քաղաքում։ Ն.Տ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Վ. Սարգսյանն առաջարկում է վերահսկել զորահավաքը

Ապրիլի 11-ին ՀՀ Գերագույն խորհրդում մի շարք պատգամավորներ անդրադարձան վերջերս շուրջկալներով ու մարդասրով անցկացվող պահեստազորի հավաքների անթույլատրելիության հարցին։ Նշվեց, որ դա խարխլում է պետության հանդեպ հասարակության հավատը։ Հարցի առնչությամբ ելույթ ունեցավ ՀՀ պետնախարար Վազգեն Սարգսյանը, որը նշեց, որ ծանուցագրեր ստացած զինակոչիկների ընդամենը 10 տոկոսն է ներկայանում, այդ իսկ պատճառով ստիպված են դիմել վարչական միջոցների։ Նա չբացառեց, որ տեղի են ունեցել նաեւ օրինախախտումներ, սակայն հայտնեց այն միտքը, որ պատգամավորները կարող էին իրենք աջակցել տարվող աշխատանքներին՝ իրականացնելով վերահսկողություն։ Առաջարկվեց առաջիկա նիստերից մեկում մանրամասն քննարկել այս հարցը։ Ն.Տ

Պայթյունի արձագանքները մարեցի՞ն

Ինչպես հայտնի է, ապրիլի լույս 9-ի գիշերը Վրաստանի Մառնեուլի շրջանում պայթեցվել էր Թբիլիսի-Երեւան մարդատար գնացքի վագոններից մեկը, որի հետեւանքով զոհվել էր 3 եւ վիրավորվել 15 ուղեւոր։ Մենք արդեն սովորել ենք Մառնեուլում կատարվող միջադեպերին, սակայն այս մեկը նախորդներից տարբերվում էր. մարդիկ են զոհվել։ Պատրաստվու՞մ է արդյոք Հայաստանի կառավարությունն ինչ-որ կերպ օգնել զոհվածների եւ վիրավորների ընտանիքներին։ ՀՀ կառավարության լրատվական ծառայությունից տեղեկացանք, որ առայժմ այդ առթիվ որեւէ բան հայտնի չէ։

Չկա նաեւ պատահարի պատճառներն ուսումնասիրող հանձնաժողով, որովհետեւ տվյալ դեպքում հայտնի են եւ հեղինակները, եւ նպատակները։ Որպես կանոն, Հայաստանը նման դեպքերում Ադրբեջանին «ամբողջ պատասխանատվությամբ հայտարարում է...», իսկ Վրաստանին «հույս է հայտնում...», սակայն դրանից ոչինչ չի փոխվում։ Ոչ Մառնեուլի շրջանն է դառնում ավելի անվտանգ, ոչ Վրաստանի իշխանություններն են դառնում ավելի վճռական։ Եւ քանի որ հիմնական տուժողը Հայաստանն է, գուցե Հայաստանի՝ իշխանություններից պետք է սպասել ավելի մեծ վճռականություն։ Ա. Բ.

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, տելեքս 243266 CPIRI SU
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ՂԱՍԱՊԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ստորագրութիւնը ՊԱՒԵԼ ՂԱԼԱՄՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային ստուածքը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co., 22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park, CA 91303, Call (818) 598-0423 Fax: (818)340-9819 for subscription rates.
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրէն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ» օրաթերթը հաղորդվում է ԱՄՆ «ԱՐՄԻՆԱՌ» ՄՊԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7 8852 281425,
ֆաքս 7 8852 265082
E-MAIL INTERNET: ROOT.
YEREVAN @ REX. IASNET. COM

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ, ԱՊՀ

Ըստ ապրիլի 11-ի Time հանդեսի Տալլինի թղթակցի տվյալների, շատ կարճ ժամանակահատվածում Էստոնիան առաջ է անցել նախկին Խորհրդային Միության բոլոր հանրապետություններից: Հրաժարվելով տնտեսության նախկին «կենտրոնացված պլանավորման» սկզբունքից, այն 1991 թվին անկախություն ձեռք բերելուց հետո կարողացել է կայունացնել իր դրամական միավորը, «մտրակի հարվածով» տարեկան 1000 տոկոսի (1992-ին) արժեզրկման կուրսը իջեցնել ներկայի 60 տոկոսին եւ բարգավաճ առեւտուր ծավալների համար սահմանել հարկային արտոնություններ:

Բայց վճռական միջոցառումներն առանձին, երեւի, չէին կարող ցանկալի արդյունք բերել երկրին: Դրանց միացան տասնյակ այն էստոնացիները, որոնք տարիներ շարունակ արեւմուտքում գիտելիք եւ փորձառություն ձեռք բերելուց հետո, կամովին վերադարձան իրենց հայրենիքը, ընդունելու, 47 տարվա կոմունիստական ընդմիջումից հետո, «կապիտալիզմի վերածնունդը» երկրում: Նրանց հետ երկիր թափանցեցին նաեւ օտարազգի ներդրողները, մասնավորապես Ֆինլանդիայից եւ

բնակչություն ունեցող Նարվայում, որտեղ ռուսները 85 տոկոս են կազմում, տնտեսական բարեփոխումների ընթացքը չափազանց դանդաղ է ընթանում: Այնտեղ դեռ գործում են պետական հսկա արդյունաբերական ձեռնարկությունները, որոնք արտադրում են տեքստիլ գործվածքեղեն եւ ռազմական հանդերձանք:

Այդ շրջանի բնակչությունը դժգոհ է ներկա կառավարությունից. մոտ 2.500 ռուս զինվորներ տակավին կայազորային ծառայության մեջ են գտնվում այնտեղ եւ այլն:

Շուկայական հարաբերությունները, իրենց հերթին, բերել են նաեւ

ԷՍՏՈՆԻԱ

Հրաշանման վերածնունդ

7000 օտար ներդրողներ, 3000 պետական հզոր ձեռնարկություններ սեփականաշնորհված, այդ թվում նաեւ փոքր հիմնարկների կեսից ավելին, կայուն դրամական միավոր՝ 1 դոլլար=14 կրոնի, գործազրկություն՝ մոտ 3 տոկոս: Այսպիսի ցուցանիշերով մերձբալթյան հանրապետություններից Էստոնիան (տարածությունը՝ 45,100 քառ. կմ) այսօր դարձել է տնտեսապես ամենահաջողակ երկիրը շրջանում:

լել արեւմուտքի երկրների հետ:

Երբ, ինչպես արեւմտյան մասնագետներն են նախատեսում, տնտեսությունն այս տարվա ընթացքում զարգանա ընդամենը 5 տոկոսով, ապա Էստոնիան կդասվի Եվրոպայի ամենաարագ զարգացող երկրների թվում:

Բարգավաճման ապացույցները հատկապես ակնառու են Տալլինում, Տարտուում եւ Պյառնուում, որտեղ Մերսեդես եւ ԲՄՎ տիպի ավտոմեքենաները շատ հաճախ խճողում են փողոցային երթեւեկությունը եւ որտեղ խանութների ցուցափեղկերում արեւմտյան ապրանքների առատ ընտրանի կարելի է գտնել:

Անցյալ տարի Տալլինն այցելելով, ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի տեղակալ Թալբոթն Էստոնիայի վերածնունդը նկարագրել է որպես «քաղաքական եւ տնտեսական հրաշք»: Իսկ հաջողության «գաղտնիքը» տքնաջան աշխատանքի, նվիրվածության, զոհողության եւ մտածված կառավարության կողմից տնտեսական բարեփոխումների այնպիսի վճռականության մեջ է, որի նմանը չկա ամբողջ նախկին Խորհրդային Միության տարածքում: Մասնագիտությամբ պատմաբան, 33 տարեկան վարչապետ Մարտ Լաարի խոսքերով, «մեր նպատակն էր կատարել հնարավորին չափ արմատական փոփոխություններ: Մեր ժողովուրդը գիտակցում էր անկախության գինը»: Նրանք, ըստ երեւույթին, ոչ միայն գիտակցում, այլ նաեւ պատրաստ էին վճարելու համապատասխան «գումարը»:

Անկախությունից հետո ստեղծված կոալիցիոն կառավարությունը չեղյալ է համարել առեւտրական գործարքները խափանող բոլոր տեսակի սահմանափակումները, վերացրել գյուղատնտեսությանը հատկացված դոտացիան եւ օտար ընկերությունների

Շվեդիայից: Նրանք մոտ 300 միլիոն դոլլար ներդրեցին երկրի տնտեսության մեջ, որով եւ ոտքի կանգնեցրին այն ամենաարագ տեմպերով:

Այժմ ավելի քան 20 հազար էստոնացիներ աշխատում են երկրի տարբեր մասերում գործող մոտ 2 հազար էստոնա-ֆիննական համատեղ ձեռնարկություններում: Վերջին երեք տարվա ընթացքում Ֆինլանդիան դարձել է գլխավոր ներմուծողը Էստոնիայի արտահանումների մեկ չորրորդ մասի, որն անցյալ տարի կազմել է 714 միլիոն դոլլար: Արտահանվել են հիմնականում մետաղներ, անտառանյութ եւ սննդամթերք:

Անշուշտ չլուծված հարցեր դեռ շատ կան երկրում: Դրանք առաջին հերթին հզոր հարեւան պետության հետ իր հարաբերությունների ոլորտում պետք է փնտրել: Հսկայական տարբերություններ կան, օրինակ, 1,6 միլիոն բնակչություն ունեցող երկրի բնիկ ժողովրդի՝ էստոնացիների (որոնք ազգաբնակչության 60 տոկոսն են կազմում) եւ այլազգիների՝ այդ թվում ռուսների միջեւ (որոնք 30 տոկոս են կազմում): 83 հազար

արեւմտյան քաղաքին հատուկ այլ արատներ: Աճել է ոճրագործությունը, որը վերագրում են հարուստ-աղքատ խավերի առաջացմանն ու նրանց միջեւ հետզհետե աճող «անդունդին»: Երբ արդյունաբերական ոլորտի աշխատողները յուրաքանչյուր ամիս վաստակում են մոտ 55 դոլլար, ապա ձեռնարկատերերը գրպանում են հազարավոր դոլլարներ: Սակայն այսպիսի հսկայական տարբերությունը ժամանակավոր բնույթ է կրում, ողջում են տեղացի տնտեսագետները: «Բացի այդ, անհավասար եկամուտի աղբյուրը կարող է խթան հանդիսանալ մարդկանց համար: Երբ պետությունը հավասարեցնի եկամուտները, հասարակության առաջընթացը կանգ կառնի, չի զարգանա», ասում է էստոնական բանկի տնօրեն Սիիմ Քալլասը:

Էստոնիան ընտրությունը կատարել է. վճռականորեն հետամուտ է լինում իր նոր ուղուն եւ բոլորովին մտադիր չէ կանգ առնել, եզրակացնում է Time-ի թղթակիցը:

Պատրաստեց
ՅԱԿՈԲ ՕՈՒԼՐԻԿՅԱՆԸ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի վաճառականների միության նախաձեռնությամբ ստեղծվող «ՀԱՄԱՍՏԵՂՈՒԹՅՈՒՆ» կորպորացիայի հիմնադիր ժողովը իր աշխատանքները կսկսի ապրիլի 15-ին Հակոբ Պարոնյանի անվան պետական երաժշտական կոմեդիայի թատրոնի շենքում:

Նիստերը կսկսվեն ժամը 10-ին: Մուտքը «ՀԱՄԱՍՏԵՂՈՒԹՅԱՆ» վկայականներով, որի ստացման վերջին ժամկետը ապրիլի 14-ն է:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 58-05-03 եւ 58-46-23 հեռախոսահամարներով:

ARMENIAN MERCHANTS UNION

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

A STYLE 58.18.41

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1994 թվականի ապրիլի 1-ից

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժաման.
1-3-5--	ՏՈՒ-134	08.20	11.25	R3 7117	ԱՇԳԱԲԱԴ	R3 7118	12.25	13.45
-2-----	ՏՈՒ-154	00.05	06.00	R3 1241	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 1242	18.00	*01.35
1---5--	ՏՈՒ-154	09.30	16.40	R3 7096	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 7096	18.30	20.05
------7	ՏՈՒ-134	08.00	10.15	R3 105	ԹԵՀՐԱՆ	R3 106	12.15	13.10
1234567	ՏՈՒ-134	14.45	15.55	R3 7145	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	R3 7146	18.55	20.05
1234567	ՏՈՒ-154	06.50	09.30	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	11.00	13.25
1234567	ՏՈՒ-134	11.20	16.10	R3 896	ՄՈՍԿՎԱ	R3 895	17.40	20.20
--3--6-	ՏՈՒ-154	13.00	17.45	R3 900	ՄՈՍԿՎԱ	R3 899	19.20	21.45
1---5--	ԻԼ-86	13.05	18.05	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 894	19.40	22.30
--3----	ՏՈՒ-154	08.20	19.45	R3 7091	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 7092	20.55	*01.05
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	09.45	11.30	R3 7207	ՌՈՍՏՈՎ	R3 7208	12.30	14.15
---4---	ՏՈՒ-154	12.30	15.00	R3 9037	ՍԱՄԱՐԱ	R3 9036	21.30	24.00
----5--	ՏՈՒ-154	10.00	13.00	R3 9015	Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ	R3 9014	18.00	21.00
1234567	ՏՈՒ-134	09.00	10.15	R3 7167	ՍՈՉԻ	R3 7168	12.05	13.20
---4---	ԻԼ-86	04.50	09.20	R3 9827	ՓԱՐԻԶ	R3 9828	21.00	*04.00.

* ժամանումը հաջորդ օրը

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք ՀԱ գրասենյակներ կամ Ձեր ճամփորդական գործակալին

1994 թ. ապրիլի 16-ին, ժամը 12-ին Հայաստանի Հանրապետության Մարտունու շրջանի Վարդենիկ գյուղի Ռիչարդ Հովհաննիսյանի անվան միջնակարգ դպրոցում տեղի կունենա հանդիպում սփյուռքահայ գիտնական, ակադեմիկոս Ռիչարդ Հովհաննիսյանի հետ: Ցանկալի է, որ հանդիպմանը ներկա լինեն նաեւ դպրոցի նախկին շրջանավարտները:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իսրայելը մտադիր է կարգավորել տնտեսական կապերը ԱՊՀ-ի թուրքալեզու հանրապետությունների հետ

ՆԻԿՈՍԻԱ, 11 ԱՊՐԻԼ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայի հետ տնտեսական համագործակցության բնագավառում Իսրայելի գլխավոր նպատակներից մեկն է ոչ միայն ամրապնդել իր կապերը Անկարայի հետ, այլեւ բացվել նախկին ԽՍՀՄ-ի թուրքալեզու հանրապետությունների համար», գրում է Ստամբուլի «Հյուրրիյեթ» թերթը, որն զգալիորեն արտացոլում է Թուրքիայի գործարար շրջանների շահերը: Մեկնաբանելով Իսրայելի արտաքին գործերի նախարար Շիմոն Պերեսի Թուրքիայում սկսած այցելությունը՝ թերթը գրում է. «Ամենակարեւորը, որ իր հետ բերել է Շ. Պերեսը, փոխշահավետ առեւտրատնտեսական հարաբերությունների զարգացման առաջարկություններով մեծ ծրարն է»: Իսրայելի պատվիրակությունն Անկարայում տեղի ունեցող բանակցությունների սեղանին է դրել հետաքրքրական նախագիծը, որը վերաբերում է գյուղատնտեսական բնագավառում բարձր զարգացած տեխնոլոգիական համակարգերի ստեղծման Իսրայելի փորձի օգտագործմանը: Այս նախագծերը կարող են հաջողությամբ օգտագործվել Միջին Ասիայի եւ Անդրկովկասի մի շարք երկրների առայժմ բավականին թույլ ագրարային հատվածում: Ընդ որում, Անկարան եւ Թել Ավիվը կարող էին համատեղ միջոցներ ներդնել, դրանով իսկ աջակցելով բանջարեղենի եւ մրգերի արտադրության ավելացմանը, ինչը բոլոր շահագրգիռ կողմերին բավականին օգուտներ է խոստանում, գրում է «Հյուրրիյեթը»: ■

Լրտեսության դեմ միջոցների ցուցահանդես

ԲԱՔՈՒ, 8 ԱՊՐԻԼ, ԹՈՒՐԱՆ-ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ապրիլի 7-ին Բաքվում բացվել է «ALEX Co» ֆիրմայի կազմակերպած «Առեւտրային անվտանգության միջոցներ: Հատուկ տեխնիկա» ցուցահանդեսը: Տվյալ միջոցառման նպատակն է բիզնեսմեններին, բանկերին եւ տարբեր առեւտրային կառույցների աշխատողներին ծանոթացնել տնտեսական լրտեսությանը հակազդող եւ լրտեսային տեխնիկայի հայտնաբերման միջոցներին: Դռնփակ անցկացվող ցուցահանդեսի աշխատանքի առաջին երկու օրերը՝ ապրիլի 5-ը եւ 6-ը նախատեսված էին հանրապետության ազգային գաղտնի ծառայությունների, ներքին գործերի նախարարության եւ պետանվտանգության կոմիտեի աշխատակիցների այցելության համար: Ցուցահանդեսի ընթացքում տարբեր առեւտրային կազմակերպություններից կընդունվեն եւ կքննարկվեն համապատասխան տեխնիկայի ձեռքբերման հայտերը:

ԱՄՍ կոոպերատիվ

Կոոպերատիվը առաջարկում է՝ պեմզաբլոկ եւ միջնապատային սալիկներ բոլորի համար

Տեղափոխումը ցանկացած հասցեով:

Պատվերները ընդունվում են

57-00-85
57-04-29
63-79-38
48-95-31

A STYLE 58.18.41

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրատապ

ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱ

Առողջ մարմնի մեջ առողջ հոգի

Մարմնական կատարելությունը նույնքան պատվաբեր է, որքան խելքն ու իմաստությունը

Այսօր բոլորին պարզ է, որ վերջին տասնամյակների բարեկեցության համընդհանուր պատրանքի պայմաններում, երբ բառացիորեն կարգախոսների վրա էր կառուցվում գրեթե ամեն ինչ, տեղատվություն սկսեց ոչ միայն երկրի էկոնոմիկան, այլեւ առողջապահության համակարգը: Հրապուրվելով արեւմուտքի հետ հիվանդանոցային մահճակալների կանխակալ մրցավազքով եւ ոգեւորվելով որոշակի քանակական հաջողություններով, այն շարունակ ընդլայնում էր իր բուժական կառուցվածքները եւ սպասարկում օրեցօր համալրվող հիվանդների բանակը:

Փաստորեն, մարդն իր առողջության խնդրով պետականորեն մենաշնորհված էր միայն առողջապահության համակարգին՝ բժշկությանը, որն էլ հակառակ իր կոչմանը, այլապես էր արել առողջների եւ գործնականորեն առողջների առողջության հարցը: Դա հանգեցրեց այն բանին, որ գնալով աճեց հիվանդների, հիվանդությունների եւ մահացությունների թիվը: Կանխարգելիչ ջանքերն ուղղված էին հիմնականում սանիտարական լուսավորության եւ հակահամաճարակային գործունեությանը:

Մինչդեռ մարդու առողջությունը բժշկակենսաբանական լինելուց բացի, առաջին հերթին սոցիալական կատեգորիա է եւ երբ նա առողջությունը որպես պարգեւ ստանում է բնությունից, ապա նախ իրենից եւ հետո հասարակությունից է կախված, թե ինչպես նա կանցնի իր կյանքի ճանապարհը՝ մսխելով այդ պարգեւը, սպառելով իր առողջությունը, թե բազմապատկելով, վերարտադրելով այն: Քաղաքակիրթ է համարվում այն հասարակությունը, որն ակտիվորեն է միջամտում բնակչության առողջության վերարտադրման հարցերին:

Մեր աղետյալ ու նորաստեղծ հանրապետությունում, որտեղ գենոֆոնդի պահպանման հարցն առաջնային է, բնակչության առողջության պահպանման (ոչ թե առողջապահության) հարցը չի կարող սահմանվել միայն բուժական, նույնիսկ լայնածավալ, կառուցվածքներին: Այսօր, առաջվա նման, առողջապահության մարմինների, կոոպերատիվների եւ նույնիսկ արտասահմանյան մեր բարեգործների ողջ ուշադրությունը սեւեռված է միայն բուժական հիմնարկների, հոգեբուժական կենտրոնների եւ այլ տիպի բուժական օջախների ստեղծման ու վերանորոգման վրա եւ անտեսվում են զանգվածային ֆիզիկական առողջացման եւ ֆիզիկական կատարելագործման այնպիսի միջոցների հնարավորությունները, ինչպիսիք են լայն առումով ֆիզիկական կուլտուրան եւ շատ մարզաձեւեր:

Ֆիզիկական կուլտուրան, որն այսօր համարվում է մարդու օրգանիզմի մասին գիտության ամբողջական համալիրի զարգացած բնագավառներից մեկը, որտեղ հաջողությամբ են համակցվում հոգեբանամանկավարժական եւ բժշկակենսաբանական գիտելիքները, ունի չափազանց մեծ հնարավորություններ ստանձնելու իր սոցիալական առաջատար դերը հասարակության մեջ: Անցնելով իր զարգացման բազմադարյան ուղին, ֆիզիկական կուլտուրան պատմականորեն բարձրացել է համամարդկային մշակույթի դիրքեր: Երբ ընդհանուր մշակույթը հնարավորություն է ընձեռում մարդուն իր գործունեությամբ բացահայտելու իր ոգեկանությունը, արտահայտելու իր լիարժեքությունը, ապա ֆիզիկական կուլտուրան մարմնական վարժությունների եւ բնական միջոցների օգտագործմամբ հասնում է ոչ միայն ֆիզիկական կատարելության, այլեւ ղեկավարվելով որոշակի բարոյագեղագիտական սկզբունքներով, ինքն է միջամտում իր անձի ձեւավորմանը, մշակվածության կազմավորմանը: Այլ կերպ ասած, ֆիզիկական կուլտուրան մարդու մշակութականացման առարկայական նախադրյալն է եւ մարմնապես մշակված մարդը չի կարող հեռու մնալ մարդկային գործունեության լայն շրջանակներից, չի կարող մնալ առանց մշակույթի ընդհանրապես:

Միեւնույն ժամանակ, ֆիզիկական կուլտուրան չպետք է պատկերացնել օգտապաշտորեն, որպես գործունեության մի ոլորտ, որտեղ լուծվում են միայն որոշակի սոցիալական խնդիրներ, ասենք՝ աշխատանքի եւ պաշտպանության ապահովում եւ այլն: Առավել եւս չպետք է կարծել, թե կոչված է փոխհատուցելու մարդու ֆիզիկական աշխատանքի, շարժողական ակտիվության այն պակասը (հիպոդինամիա), որն առաջացել է ժամանակի գիտատեխնիկական հեղաշրջման հետեւանքով: Ֆիզիկական կուլտուրան ծառայում է հասարակության եւ նրա յուրաքանչյուր անհատի համար մեծագույն արժեք ներկայացնող մարդկային բարեկիրթ գործունեությանը՝ նպաստում է առողջության «վերարտադրմանը», առողջ ապրելակերպի արմատավորմանը, անձի համակողմանի ներդաշնակ զարգացմանը: Մենք ապրում ենք ուրախության եւ երջանկության զգացում ոչ միայն երբ սիրում ենք, կամ գտնվում հաճելի շրջապատում, կամ էլ սիրած գործով զբաղվում, այլ երբ գեղեցիկ ենք, բարեկազմ եւ տիրապետում ենք բազմաթիվ շարժումների, շարժվում ենք ու վայելում դրա աներեւակայելի հաճույքը: Տարիների փորձը հանգեցրել է այն համոզման, որ մեր բնակչության զգալի մասը, այդ թվում նաեւ այսօրվա շատ մտավորականներ եւ ղեկավարներ, ոչ միայն չի ապրել այդ հաճույքը, այլ անտեղյակ է առողջապահության տարրական գիտելիքներին, ծանոթ չէ իր իսկ ֆիզիկական վիճակին, չունի ֆիզիկական վարժությունների բարեբար ներգործության մասին հստակ պատկերացում: Կմտահոգվի՞ նա արդյոք իր ընկերների կամ պաշտոնակիցների առողջության եւ ֆիզիկական կատարելագործման հարցերով: Դժվար է հավատալ: Ցավոք, ֆիզիկական դաստիարակության բնագավառը այսօր ընդհանուր առմամբ մեր հանրապետությունում չի վայելում այն հեղինակությունը, որին կարող էր արժանի լինել: Դրա պատճառները շատ են եւ դժվար թե հնարավոր լինի թվարկել բոլորը: Խոսենք մի քանիսի մասին:

Մարդու ապրելակերպի (հատկապես երիտասարդի) ձեւավորման վրա ներազդում է պատմականորեն ձեւավորված հասարակական գիտակցությունը, որն իր մեջ ամփոփում է ոչ միայն գիտելիքների, համոզմունքների եւ տեսակետների ամբողջություն, այլեւ մարդկային արժեքների գնահատման սկզբունքներ: Այո, ֆիզիկական կուլտուրան լայն առումով չհասցրեց դառնալ սոցիալական պահանջմունք, չթափանցեց մեր բոլորի ֆիզիկական եւ հոգեւոր աշխարհը: Գուցե դրա պատճառը ընդհանուր կրթվածության պարբեր միջավայրի պակասն է կամ էլ այս գործին կոչված որոշ մարդկանց անտարբերությունը: Այսօր էլ կան ղեկավարներ, որոնք բուհերի ծրագրից հեշտությամբ կհանեին ֆիզիկական դաստիարակության առարկան: Իսկ ինչ են տվել հանրապետության ֆիզիկական առողջացման համակարգին գրողները, երգահանները, կինոն, հեռուստատեսությունը թեկուզ վերջին տասնամյակներում, գրեթե ոչինչ:

Մինչեւ մարդն ինքը չգիտակցի, որ իր առողջությունը, ինչպես նաեւ ֆիզիկական կատարելությունն իրեն պետք են լիարժեք եւ երջանիկ երկարակեցության համար, նրան ոչինչ չի օգնի: Նա այսօր քիչ է մտահոգված իր առողջությունը պահպանելու, առավել եւս բազմապատկելու հոգսերով: Երբեմն նրան թվում է, թե բնության այդ պարգեւը՝ առողջությունը, նույնպես մշտական է, ինչպես նախկինում էլեկտրա կամ ջրամատակարարումը: Այսինքն, առողջությունը կարելի է ծախսել, իսկ հիվանդությունը թողնել բժիշկների հույսին: Նման հոգեբանությունը, որն ինչպես տեսանք, նաեւ առողջապահության դրվածքի արդյունք է, հանգեցրել է նրան, որ մարդը որոշակիորեն գերվել է իր պահանջմունքներին եւ դարձել է առավելապես «սպառող»:

Գոյություն ունի յուրահատուկ հակասություն շարժողական ակտիվության բարոյագեղագիտական անհրաժեշտության ու մարդու կյանքում նրա կարեւորության սուբյեկտիվ թերագնահատման միջեւ: Հիպոդինամիայի հետեւանքները միանգամից չեն դրսեւորվում եւ առողջ լինելու ժամանակավոր բարեհաջողությունը միամտացնում է նրան: Հետեւությունները պարզ են եւ միանշանակ: Հանրապետության քաղաքացիները, ինչպես նախկինում, զուրկ են առողջ ապրելակերպի, առողջացման, հատկապես ֆիզիկական առողջացման մասին ժամանակակից տեղեկատվությունից: Խիստ անբավարար է ֆիզիկական կուլտուրայի եւ սպորտի զանգվածային քարոզը (հեռուստատեսություն, ռադիո, մամուլ, կինո):

Ֆիզիկական դաստիարակության համակարգի ցածր արդյունավետության, հետեւաբար եւ նրա մասնագիտական հեղինակության անբավարարության գլխավոր պատճառներից են նաեւ կադրերի մասնագիտական ոչ լիարժեք պատրաստվածությունը, ինչպես նաեւ ընդհանուր եւ մանկավարժական կրթվածության պակասը: Այս հարցում մեծ դեր ունի ֆիզիկական կուլտուրայի ինստիտուտը՝ այսօրվա կադրերի պատրաստման պետական տիտղոսը կրող միակ օջախը:

Կան նաեւ այլ, ոչ պակաս կարեւոր պատճառներ, որոնց մասին խոսել ենք բազմիցս: Կուզեինք միայն նշել, որ կողմնակից չենք քննադատելու ֆիզիկական կուլտուրայի բնագավառի աշխատողներին, առավել եւս բժիշկներին: Սխալ ենք համարում առողջության պահպանման եւ ամրապնդման, ինչպես նաեւ ֆիզիկական կատարելագործման դրվածքը, որի համար կոչված են առաջին հերթին երկու «ազգակից» բնագավառները եւ հետո նոր մյուսները:

Այսօր ազգի առողջության ամրապնդման եւ ֆիզիկական կատարելագործման ճանապարհը չպետք է անցնի նախկին, տրորված ուղիներով: Ապրելակերպի ողջ համակարգում մարդը նախ եւ առաջ պետք է հասկանա իր էությունը, ճանաչի ինքն իրեն, իր ֆիզիկական կարգավիճակը եւ հետո նոր մշակի համապատասխան գործելակերպ:

1. Անհրաժեշտ է նախ բացահայտել բնակչության ֆիզիկական կարգավիճակը՝ անցկացնել ծրագրված փուլային ախտորոշում եւ ֆիզիկական վիճակի զուգահեռ հետազոտում (տարիքային):

2. Բնակչությանը տրամադրել առողջ ապրելակերպի, հատկապես առողջագիտության, ֆիզիկական կուլտուրայի բնագավառի համապատասխան գիտելիքներ, օգտագործելով զանգվածային տեղեկատվության բոլոր հնարավոր միջոցները:

3. Բնակչությանը տրամադրել ֆիզիկական կուլտուրայի եւ զանգվածային սպորտի կազմակերպված եւ ինքնուրույն (ազատ ընտրությամբ) պարապմունքների հնարավորություններ:

Սա է բնակչության բոլոր խմբերի՝ երեխաների, դպրոցականների, աղջիկների, երիտասարդության, կանանց ֆիզիկական առողջացման ու կատարելագործման, ինչպես նաեւ տարեց մարդկանց առողջության պահպանման, առողջ ապրելակերպի արմատավորման ուղին, ժամանակակից եւ քաղաքակիրթ ճանապարհը:

Առողջապահության եւ ֆիզիկական դաստիարակության բնագավառների մասնագետները լավ են պատկերացնում այս գործի լրջությունն ու ծավալը: Երկար տասնամյակներ նրանցից յուրաքանչյուրը գործել է առանձին, իր պատյանում եւ մեր բնակչության զանգվածային առողջացման տեղապտույտը արդյունք է նաեւ նրանց որոշակի անտեսվածության:

Այս նկատառումներով անհրաժեշտ ենք համարում ստեղծել ինքնուրույն ազգապահպանական հասարակական մի կազմակերպություն՝ ֆիզիկական կատարելագործման միավորում, որի նպատակն է համախմբել առողջապահության, ֆիզիկական կուլտուրայի եւ այլ բնագավառների (մշակույթ, սոցիոլոգիա, հոգեբանություն եւ այլն) առաջատար մասնագետների ջանքերը ի նպաստ մեր հանրապետության այսօրվա եւ վաղվա քաղաքացիների ֆիզիկական եւ հոգեկան ներուժի պահպանման եւ հզորացման: Որպեսզի առողջությունն ու ֆիզիկական կատարելությունը յուրաքանչյուրիս համար փոքրուց համարվի նույնքան պատվաբեր, որքան խելքն ու իմաստությունը:

ՎԱՀԵՆ ԲԱՐԱՅԱՆ
Երեւանի պետհամալսարանի ֆիզդաստիարակության ամբիոնի դոցենտ

ՍՓՅՈՒՌՔ

Հայաստանի ներկայութիւնը Լիբանանի մէջ

ՅՈՒՍԿ ԷՕՐՏԵՐԵԱՆ
Լիբանան, Պէյրութ

Հայաստանի բնական միջավայրէն ու անոր ռազմագիտական հետաքրքրութիւններէն ու շահերէն դուրս հանդիսացող Միջին Արեւելքի ու մանաւանդ արաբական աշխարհի հանդէպ հայկական արտաքին քաղաքականութեան մէջ կարեւոր քայլ էր անցեալ տարւոյս Լիբանանի մօտ Հայաստանի Հանրապետութեան գործերու հաւատարմատարին ժամանումը Պէյրութ:

Արդարեւ, Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի մէջ Հայաստանի դեսպանատուներ հաստատելէ ետք, Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը բնականաբար ուշադրութիւն դարձուց Լիբանանին, որ արաբական աշխարհի մէջ իր իւրայատուկ դիրքով, ինչպէս նաեւ հայկական հզօր համայնքով կարեւոր նշանակութիւն ունի Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան համար:

Լիբանանի եւ Հայաստանի բարձրաստիճան պատասխանատուներու միջեւ տեղի ունեցած հանդիպումներուն ընթացքին, մանաւանդ Հայաստանի խորհրդարանի նախագահ Բաբկէն Արարքցեանի գլխաւորած պատուիրակութեան Պէյրութ այցելութենէն ետք երկու երկիրներուն միջեւ քաղաքական, տնտեսական, առեւտրական եւ մշակութային ասպարէզներուն մէջ յարաբերութիւններ հաստատելու եւ խորացնելու փոխադարձ տրամադրութիւնները գործնական հունի մէջ մտան: Այդ բոլորին համար նախ անհրաժեշտ էր դիւանագիտական յարաբերութիւններու կազմակերպում եւ դեսպանատուներու հաստատում: Եւ ահա, Փետրուար 11-ին Պէյրութ ժամանեց Լիբանանի մօտ Հայաստանի Հանրապետութեան գործերու ժամանակաւոր հաւատարմատար Երուանդ Մելքոնեանը, որուն պարտականութիւն տրուած էր, լիբանանահայութեան օգնութեամբ, Պէյրութի մէջ հիմը դնել անկախ Հայաստանի առաջին դեսպանատան:

Հաւատարմատարին նշանակումը գոհունակութեամբ ընդունուեր էր լիբանանահայ լայն շրջանակներու կողմէ, նախ անոր համար, որ ազգային հպարտութիւն կը պատճառէր Լիբանանի մօտ հաւատարմագրուած դեսպաններու ու դիւանագէտներու շարքին տեսնել նաեւ Հայաստանի ներկայացուցիչը: Այդ գոհունակութեան յաւելեալ պատճառ էր անշուշտ, հաւատարմատարի պաշտօնին Երուանդ Մելքոնեանի ընտրութիւնը, որուն անձին ու գործունէութեան ծանօթ են լիբանանահայ կուսակցական, եկեղեցական, կրթական եւ մշակութային ներկայացուցիչներ: Հակառակ այն իրողութեան, որ հաւատարմատարին գործունէութիւնը նախ եւ առաջ Հայաստան-Լիբանան միջ-պետական յարաբերութիւններու կարգաւորումն պիտի ըլլայ, սակայն մեր ժողովուրդի ճակատագրի խոր բերումով այն կոչուած է նոր բովանդակութիւն եւ տարողութիւն տալու սփիւռք-հայրենիք կապերուն: Ահա այս իմաստով ալ յատկանշական էր «Ալեքսանդր» պանդոկին մէջ լիբանանահայ մամուլի ներկայացուցիչներու հետ տեղի ունեցած հանդիպման ընթացքին Մելքոնեանի այն հաստատումը, թէ ինք Լիբանան եկած է նաեւ «բարերար որեւէ նոր ազդակ ստեղծելու հայրենիք-սփիւռք յարաբերութիւններու մէջ», որով լիբանանահայութիւնը աւելի պատճառ ունի լաւատեսութեամբ նայելու Հայաստանի դեսպանատան ապագայ գործունէութեան:

Կասկածէ վեր է թէ տարբեր երկիրներու մէջ, ուր նաեւ հայկական կազմակերպ գաղութներ կան, Հայաստանի դեսպանատուներու հաստատումով այդ գաղութներու ազգային քաղաքական եւ հանրային կեանքը արմատական փոփոխութիւններու պիտի ենթարկուի: Սփիւռքի ազգային կառոյցներուն վրայ անոնց ունենալիք ներգործութիւնը, ինչպէս նաեւ հայկական դիւանագիտութեան ծախսերուն մեծ մասին սփիւռքի կողմէ յանձնառնումը դրական կողմեր ունենալով հանդերձ, կրնայ նաեւ շփոթ կացութիւններու ստեղծումին պատճառ դառնալ: Հոս է որ Հայաստանի դեսպաններէն կը պահանջուի քաղաքական լրջութիւն, նրբանկատութիւն, բանիմացութիւն եւ մանաւանդ Հայաստանի պետական շահերն ու սփիւռքահայութեան ազդումները, տենչերը եւ ակնկալութիւնները համադրելու ճկունութիւն: Պետական քաղաքականութիւն վարելու քօղին տակ Հայաստանի դեսպանատուները պէտք չէ հակադրուին սփիւռքի ազգային կառոյցներուն, հաստատութիւններուն եւ կուսակցութիւններուն: Հայաստանի դիւանագէտները պէտք է խուսափին միջ-կուսակցական հարցերուն միջամտելէ, ինչպէս նաեւ որոշ անհատներու փառասիրութիւնները բաւարարելու համար ամբողջ հոսանքներ խրտչեցնել:

Լիբանանահայ կուսակցութիւնները, յարանուանութիւնները ու կազմակերպութիւնները այս օրերուն տենդագին աշխատանքի լծուած են Լիբանանի մօտ Հայաստանի դեսպանատունը հաստատելու ուղղութեամբ, որ անկախ ազգային արժանապատուութեան արտայայտութիւններէն մէկը պիտի հանդիսանայ: Վերջիշեալ նպատակով ստեղծուած մարմնին եւ Հայաստանի հաւատարմատարին միջեւ ստեղծուած համագործակցութեան ոգին յուսանք այնուհետեւ ալ կը շարունակուի, մանաւանդ որ մեր ակնկալութեան համար կան առարկայական պայմաններ եւ բարի տրամադրութիւններ բոլորին կողմէ անխտիր:

Հայաստանի եւ Լիբանանի դիւանագիտական մարտահրաւէրներուն նմանութիւնները, երկու ժողովուրդներուն պատմական կապերը, տնտեսական, առեւտրական համագործակցութեան հեռանկարները, լիբանանահայութեան ներկայութիւնը, ինչպէս նաեւ Երեւան-Պէյրութ օդանաւային ուղղակի գիծին բացումը ազդակներ են, որով կարելի է յարաբերութիւններու աւելցում կանխատեսել երկու երկիրներուն միջեւ: Այս գծով հսկայական աշխատանք ունի կատարելիք Հայաստանի դեսպանատունը, որ Նաքաշի շրջանին մէջ գտնուող իր շէնքին վրայ հայկական եռագոյնին բարձրացումի արարողութենէն անմիջապէս յետոյ կը սկսի իր պաշտօնական դերակատարութեան:

Մենք սրտանց յաջողութիւն կը մաղթենք այդ առաքելութեան:

Ե. Վ. Ա.

ուսումնական կենտրոնը հրավիրում է սովորելու 1.5-2-ամսյա դասընթացներում հետեւյալ մասնագիտություններով.

■ օպերատորական գործ, ծրագրավորման փաթեթների եւ լեզուների ուսուցում IBM PC համակարգիչների վրա.
■ հաշվապահական հաշվառում եւ համակարգիչների կիրառումը հաշվապահության մեջ.
■ անգլերեն լեզու (3 ցիկլով)
■ կոմերցիա եւ [illegible]
■ մերսում
■ կար ու ձեւ, ասեղնագործություն:

Մենք երաշխավորում ենք ոչ միայն ուսուցման բարձր մակարդակ, այլեւ հարմարավետ դասասենյակներ քաղաքի կենտրոնում: Ընդունելությունը ամեն օր, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 11.00-16.00-ը՝ Հասցեն՝ Սարյան 4 (Թումանյանի եւ Սարյանի տուն-թանգարանի շրջակայքում): Հեռ.՝ 58-21-22:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Ռազմական գործողությունների ներքական ակտիվացումը Բոսնիայի մուսուլմանների Գորաժդե քաղաքում և սերբական ուժերի առաջխաղացումը կրկին բորբոքեցին կրքերը Թուրքիայում: Մասնավոր հեռուստաընկերությունների կողմից այս քաղաքում մուսուլմանների դեմ քիմիական զենքի օգտագործման և տասնյակ հազար զոհերի վերաբերյալ չստուգված ու, ինչպես պարզվեց հետագայում, իրականությանը չհամապատասխանող լուրերի հեռարձակումը ծայրաստիճան սրեց ներքաղաքական իրադրությունը:

ԹՈՒՐՔԻԱ

Հանրահավաքներ կանաչ դրոշներով

ՄՈՒՐԱԴ ԲՈԶՕՂԼՅԱՆ

— Քանի դեռ պաշտոնական Անկարան զբաղված էր դիվանագիտական դեմարշներով, իշխանությունների Բոսնիայի հարցում որդեգրած կրավորական քաղաքականությունը պաշտպանելու միջոց մտցրած ամբոխը լցրեց խոշոր քաղաքների փողոցները: Կիրակի օրը բազմամարդ հանրահավաքներ և ցույցեր տեղի ունեցան Ստամբուլի Թաքսիմ և Անկարայի Քըզըլայ հրապարակներում:

Երբ հետադարձ մի հայացք ենք նետում Թուրքիայում վերջին տարիներին անցկացվող հանրահավաքների պատմությանը, արդյա կտեսնենք, որ դրանց շարժառիթները միշտ նույնն են. հայկական ուժերի հաջողությունները Ղարաբաղի ճակատներում, սերբերի հաջող գործողությունները Բոսնիայում և Ռուսաստանի բանվորական կուսակցության հասցրած ներքական հարվածը թուրքական բանակին: Ընդ որում, բոլոր դեպքերում կիրառվում է նույն սցենարը: Նախ, իշխանությունները հանդես են գալիս «հայկական ու սերբական ագրեսիայի» և «ֆրանկյան աիարեկչության» դատապարտումով, այնուհետև տեղական մամուլն ու հեռուստատեսությունը արտաքինիկ պատկերներ են ներկայացնում հայերի, սերբերի և ռուսների «բարբարոսության» մասին, վերջում գործի է դրվում ամբոխը:

Հանրահավաքները հաճախ ուղեկցվում են ծայրահեղական ուժերի խժդժություններով (ավերածություններ՝ միջազգային կազմակերպությունների և հայկական եկեղեցիների վրա, բողոքի ցույցեր դեսպանատների առջև և այլն), սակայն իրավապահ ուժերին միշտ «հաջողվում է զսպել» ցուցարարների կրքերը և բույլ չտալ այնպիսի գործողություններ, որոնք կարող են վնասել Թուրքիայի շահերին:

Այդ առումով բացառություն չկազմեցին նաև կիրակի օրվա «չարտոնված» հանրահավաքները: Ստամբուլի Թաքսիմ հրապարակում կրոնական և ազգայնամոլական էնտուզիազմով տարված խուժանի վայրենաբարո ոռնոցի ուղեկցությամբ այրվեցին «բռնամի երկրների» ազգային դրոշները: Ոստիկանությունը բռնունել էր կողմնակի դիտողի կեցվածք: Սակայն Անկարայում իրադրությունը դուրս եկավ իշխանությունների հսկողությունից և անսպասելիորեն վերածվեց հակաամերիկյան և հակառուսական ցույցի: Իսլամի կանաչ դրոշներով և «զորշ գայլերի» զինանշաններով զինված մի մեծ խումբ, հաղթահարելով ԱՄՆ դեսպանատան պահպաններին դիմադրությունը, թափանցեց շենքի բակը և նյութական մեծ վնաս հասցրեց շենքին:

Առավել մեծ էր միջադեպի պատճառած քաղաքական վնասը, քանի որ հենց այդ ժամերին Գորաժդեում սերբական դիրքերը ռմբակոծող Սոլիզի ոստոյր անչափ վրդովվեց իր դաշնակցի արարքից և պահանջեց նրանից անհապաղ փոխհատուցել հասցրած վնասն ու պատասխանատվության ենթարկել մեղավորներին: Միաժամանակ քարկոծման ենթարկվեց նաև Ռուսաստանի Դաշնության դեսպանատունը:

Դեպքերի նման զարգացումը Չիլլերի ԱՄՆ կատարելիք այցի նախօրեին, որի ընթացքում վերջինս Քլինթոնին խնդրելու է ֆինանսական նոր օգնություն տրամադրել Թուրքիային, մեծ շփոթ առաջացրեց Անկարայում: Իշխանությունները վերոհիշյալ հանրահավաքները անմիջապես որակեցին որպես «պժիրյան տարրերի» փորձ (հիմա՝ իսլամական հեղաշրջման) և ձերբակալեցին տասնյակ ցուցարարների: Բուռն կարգ մտցվեց «անհիմն լուրերով ժողովրդին սադրիչ գործողությունների դրդող» մասնավոր հեռուստաընկերություններ, հատկապես «Արաբի» ենթատեր ֆրանսական գործ հարուցելու հարցը: Այլ կերպ ասած, Անկարան սկսեց քավության նոխազ փնտրել: Նախագահի Սուլեյման Դեմիրելը լրատվական միջոցների էագեցին մի շարք մեղադրանքներ ուղղեց, պահանջելով նրանցից զերծ մնալ քաղաքացիների կրոնական և ազգայնական զգացմունքները գրգռող հաղորդումներից:

Նախկինում նման հանրահավաքների ժամանակ հրապարակներում միշտ կարմիր էին տալիս թուրքական ազգային դրոշները: Այս անգամ ավանդույթը խախտվեց և հանրապետական կարգերի պատմության մեջ առաջին անգամ Ստամբուլի և Անկարայի կենտրոնական հրապարակները ամբողջովին ծածկվել էին իսլամի կանաչ դրոշներով, ինչպես նաև Բարեկեցության և Ազգայնական շարժում կուսակցությունների դրոշակներով: Արդեն ցույցերին տոն տվողները և, ինչպես վկայում է թուրքական հեռուստատեսությունը, սադրիչ գործողությունների նախաձեռնողը այս կուսակցություններն էին:

Թուրքական իշխանությունները իրենց քաղաքական նպատակներին միշտ էլ ծառայեցրել են իսլամի և պանթուրքիզմի գործոնները, սակայն այսօր արդեն «ջինը դուրս է գալիս շշից» և դառնում անկառավարելի:

Այս դեպքերի կապակցությամբ ուզում ենք մատնանշել մի հանգամանք: Անկախ երկիրը համակած խորը տնտեսական ճգնաժամից, Թուրքիան կարծես գնալով ակտիվանում է միջազգային ասպարեզում: Դեռ վերջերս ՄԱԿ-ը, տեղի տալով Անկարայի պահանջներին, բույլատրեց թուրքական զինվորներ ընդգրկել Բոսնիայում տեղաբաշխված խաղաղարար ուժերի կազմում: ՆԱՏՕ-ի ձեռնարկած վերջին ռմբակոծությունների հարցում ևս, հավանաբար, քիչ դեր չի խաղացել Թուրքիայի ճնշումը: Գորաժդեի վերջին իրադարձություններին նախորդեց Բոսնիայի մուսուլմանների ղեկավարներից Էյուպ Գանիչի այցը Անկարա և այս օրերին Ստամբուլում ավարտված «Բալկանյան կոնֆերանսը», որին հիմնականում մասնակցում էին Բալկանների մուսուլմանական շրջանների ներկայացուցիչները: Գանիչը Նյու Յորք մեկնելուց առաջ լրացուցիչ «լիցք» ստացավ Անկարայում, իսկ վերոհիշյալ «գիտաժողովը» չհապաղեց հատուկ որոշումով դատապարտել սերբերի գործողությունները: Այս բոլորը մտածելու առիթ են տալիս, որ Բոսնիայի ներքական ճգնաժամը մտավել էր թուրքական դիվանագիտության խոհանոցում:

ՌՈՒՄԻՆԻԱ

Գնչուներն էլ թագավոր ունեցան

Ռումինական Սիբիու քաղաքում, որտեղ գտնվում է Տրանսիլվանիայի հարավում, տեղի ունեցավ Յուլիան Առաջինի թագադրությունը, որը իրեն հռչակեց բոլոր գնչուների կայսր: Միաժամանակ տոնվեց նրա պաշտոնական ամուսնությունը կայսրուհի Վերոնիկայի հետ:

Բաց էության, ընդհ արարողությունը ոչ այլ ինչ էր, եթե ոչ իշխանության ներքական ցուցադրում միմյանց միջև մրցակցող գնչուական ցեղերի չդադարող պայքարում, որոնք Ռումինիայում 26-ն են:

Ամենազվարճալին այն է, որ Ռումինիայում գնչուական թագավոր սակավին կա՝ այդ տիտղոսը մի տարի առաջ շնորհվել է Իոն Չոբենին նորաթուխ կայսրի զարմիկին: Այժմ մնում է սպասել, միգուցե, գնչուական նախագահին: 55-ամյա Յուլիան Ռադուլեսկուն պաշտոնապես չի ճանաչվում ոչ Ռումինական ուղղափառ եկեղեցու, ոչ էլ կառավարության կողմից: Հրավիրված արտասահմանյան հայտնի դեմքերից շատ քչերն էին, որ իրենց ներկայությամբ հարգեցին հանդիսավոր արարողությունը, իսկ քահանան հրաժարվեց Ռադուլեսկուին թագադրել ուղղափառ տաճարում: Սակայն այդ մանրուքները ի վիճակի չէին փչացնել տոնը: Յուլիան Առաջինը գլխին դրեց ծանրակշիռ ոսկե թագը, որը զարդարված էր ադամանդներով և սուտակներով, իսկ նրա կողմնակիցները, հագնված գնչուական ավանդական բազմագույն հագուստով, ձեռքերին տանում էին ծաղկեփնջեր՝ ողջունելու նորին կայսերական մեծությանը:

Ռադուլեսկուն հայտարարում է, որ իրեն աջակցում են աշխարհի 70 միլիոն գնչուներ: Ունենալով հսկայական հարստություն, նա խոստանում է արդեն այս տարի Ռումինիայում ստեղծել գնչուական անկախ բանակ և ոստիկանություն: Դա, կայսրի խոսքով, առաջին քայլը կլինի Մունտենիում (Ռումինիայի մարզ) Ռումինիայի 2,5 միլիոնանոց գնչուների անկախ պետության ստեղծման ճանապարհին, որը կկոչվի Ռոմանիստան:

Սեգոդնյա-Ստոլիցա
թիվ 10-11, 1994

Պինոչետի հուշերի գիրքը

ԲՈՒԵՆՈՍ ԱՅՐԵՍ, 11 ԱՊՐԻԼ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Չիլիի մայրաքաղաքի գրախանութներում հայտնվել է Չիլիի զինվորական վարչակարգի նախկին ղեկավար, գեներալ Պինոչետի «Անցած ուղի, զինվորի հուշեր» գիրքը: Չիլիի ցամաքային ուժերի ներկայիս գլխավոր հրամանատար Պինոչետն իր գրքում պատմում է Չիլիի պատմության ամենախառնաշփոթ ժամանակաշրջանի՝ անցած տասնամյակի վերջին յոթ տարիների մասին, երբ հեղաշրջման միջոցով որոշվեց քաղաքական ասպարեզից զինվորականների հեռացման և իշխանությունը քաղաքացիական կառավարությանը հանձնելու հարցը: Գեներալը հիշում է, որ պետք պարտվել է 1988 թ. հանրաքվեի ժամանակ, այնուամենայնիվ նրա օգտին է քվեարկել չիլիացի ընտրողների 40 տոկոսը: Պինոչետն իր գրքում գրում է այն մասին, որ նույնիսկ Չիլիի առաջին քաղաքացիական նախագահ Էյլվինը այս տարվա մարտին իշխանությունը պետության նոր ղեկավարին հանձնելու նախօրեին հայտարարել է, որ յոթնամյա զինվորական վարչակարգի հասցրած արված բազմաթիվ ծառայությունների, չի կարելի չընդունել զինվորականների կողմից երկրի նոր սահմանադրության մշակման և կիրարկման փաստը, որը վերջին հաշվով բացեց քաղաքական ասպարեզից նրանց հեռանալու դռները:

ՀՀ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԹԻՎ 028 ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ԻՆՖՈ ՖԻՐՄԱ
ԱՈՒԴԻՏ

Հեռ. 58.02.43, 56.46.12

- Հաշվապահական ինտենսիվ ուսուցման դասընթացներ
- հաշվեկշիռների, հարկերի ճշտում, կազմում
- խորհրդատվություններ հարկային, ֆինանսական, այլ տնտեսական օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ
- աուդիտական եզրակացություն հաշվետվությունների, ֆինանսական արդյունքների մասին:

A STYLE

ԱՐՄԻՆԴ
ԿԵՆՏՐՈՆ-ը

ԱՐՄԻՆԴ

հրավիրում է մասնակցելու

Երևան - Դելի - Երևան

վնցնրօրյա, *միակ*, ուղիղ ավիաչվերթին,
որը կկայանա ապրիլի 20-ին:

Ֆիրմայի ծառայություններից երկրորդ անգամ օգտվողներին տրամադրվում է 5% զեղչ, երկու անգամից ավել – 10%:
Հնդկաստանում կկայանա մեկօրյա էքսկուրսիա Ագրա ք., Թաջ-Մահալի տաճարի այցելությամբ, ինչպես նաև էքսկուրսիա Դելիի տեսարժան վայրերով:
Ֆիրման իր հաշվին կկազմակերպի ճաշկերույթ Դելիում:
Կտեղավորվեն երեքաստղանի հյուրանոցում, կապահովվեն նախաճաշով և ընթրիքով:
Ուղեբեռի անվճար տեղափոխում – 40 կգ:
Փաստաթղթերի ձևակերպումը ամենակարճ ժամկետներում:
Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչև ապրիլի 17-ը:
Ստորև ներկայացնում ենք ապրանքների ցուցակ, որոնք ձեռք բերելու համար Հնդկաստանում Ձեզ կօգնի «ԱՐՄԻՆԴ» կենտրոնը՝

1. Ոսկե զարդեր 583° – 8 $, 880° – 10 $:
2. Արծաթե շղթաներ 5 գր – 1.5$, 9 գր – 3 $,12 գր – 5 $:
3. Արծաթե կոմպլեկտ երեք կարից–7 $, չորս կարից՝ 10-20 $:
4. Վզնոց բնական քարերից – 0.5-2 $:
5. Կաշվե բաճկոն – 25-70 $, բարձր որակի մինչև 80 $:
6. Կաշվե վերարկու – 80-100 $:
7. Կանացի սպորտակներ 3.5-5 $:
8. Դիպլոմատ բնական կաշվից – 5-10 $:
9. Կանացի կոշիկներ բավշե կաշվից – 4-8 $:
10. Կանացի կոշիկներ կաշվից – 10-12 $:
11. Տղամարդու կոշիկներ – 7-10 $:
12. Սվիտերներ մաքուր բրդից – 6-11 $,անգորայից – 6-8 $:
13. Մոհերե ժակետներ – 8-11 $:
14. Կիսաշրջազգեստներ շիֆոնից և մարկիզներից 2 $:
15. Կանացի կոստյումներ մարկիզներից – 5 $:
16. Տրիկոտաժե մայկաներ 6 հատը – 2.5 $:
17. Մանկական հագուստ 7-10 տարեկանի – 3-5 $:
18. Մանկական ամառային տրիկոտաժե կոստյումներ – 2 $:
19. Վերնաշապիկներ – 3-7 $:
20. Անդրավարտիքներ – 4-9 $:
21. Կիսամետաքսե գայլի մորթուց – 100-150 $:
22. Մետաքսե գայլի մորթուց – 150-200 $:
23. Մետաքսե նարկայից – 300-600 $:
24. Դիմափոշի – 3 հատը 1 $:
25. Շրթներկ – 12 հատը 2 $:
26. Օծանելիք «Կորբա» և «Պուազոն» – 1 $:
27. Սափրվելու մածուկ – 0.25 $:
28. Նպվրավառ «Այսդդին» տիպի – 3 $:

Շուկայական մինիմալ գներով Դուք կարող եք ստանալ 500 - 1500$ շահույթ՝ կախված Ձեր ներդրած գումարից:

Մենք սպասում ենք
Ձեզ հետևյալ հասցեով՝
«Էրեբունի» հյուրանոց,
3 հարկ, 301–305 սենյակ:

Հեռ. 561-392, 560-579

Arina

ԱԶԳ

Մշակույթ

1988 թ. երկրաշարժից հետո Գյումրիից 10 կմ հեռավորությամբ Բենիամին գյուղի մերձակայքում, սկսվել են շուրջ 80-հա մակերես զբաղեցնող բացառիկ հետաքրքրություն ներկայացնող հնավայրի պեղումները, հնավայր, որ գոյատևել է ավելի քան մեկ հազարամյակ (մ. թ. ա. 6-ից մ. թ. 4-րդ դարերը): Հուշարձանը բացառիկ հետաքրքրություն է ներկայացնում հայկական պետականության կազմավորման վաղնջական ժամանակների ուսումնասիրման տեսանկյունից, քանի որ այստեղ առկա են խոշոր ճարտարապետական համալիրներ, որոնք վերաբերում են մ. թ. ա. 6-5-րդ, 4-3-րդ, 2-1-ին և հետագա դարերին:

Հնավայրն օգնության է կանչում

ՖԵԼԻՔՍ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Այստեղ բացակայում է բիայնական (ուրարտական) մշակութային շերտը, որ առկա է Հայաստանի այլ հնավայրերում: Դրանով իսկ Բենիամինի հնավայրը ի հայտ է բերում բացարձակապես հայ պետականության հիմնավորման և զարգացման փուլերի հուշարձաններ և հնարավորություն է ընձեռում հնագետներին և պատմաբաններին հասկանալու և ճշգրտելու հայոց պետականության սկզբնավորման շրջանի մշակույթի բազմաթիվ վիճահարույց հարցեր, որոնք վերաբերում են Ուրարտու-Հայաստան հաակցություններին, պարզաբանելու դասակերտ բնակավայր հաակցությունը, ինչպես նաև դիտարկել հայկական նշանավոր նախարարական տներից Կամսարականների հաստատվելը:

Բազմազան պալատական կառույցների, այդ թվում նաև սյունազարդ դահլիճների առկայությունը այստեղ հնարավոր է տալիս ուսումնասիրելու վաղ հայկական ճարտարապետության ակունքները:

Պեղումներով հայտնաբերված ուշագրավ հնագիտական նյութերը, այդ թվում մ. թ. ա. 5-6 դդ. արձանը, մ. թ. ա 5-4-րդ դդ. երաժշտական գործիքը, բոլլաները, դրամը, կենդանակերպ անոթները, կնիքները, արհեստագործության բազմաթիվ առարկաները, ցույց են տալիս ուսումնասիրվող հուշարձանի խոշոր արհեստագործության, մշակույթի և առևտրի կենտրոն լինելու հանգամանքը:

Քանի որ հուշարձանը գտնվում է տաճարի գոտում, նրա ուսումնասիրությունը կարևորվում է նաև բնակչության շրջանում (որը ակտիվորեն մասնակցում է պեղումներին) հոգևոր վերելքին և ինչ-որ քանակությամբ մարդկանց տնտեսական հարցերի մասնակի լուծմանը:

Հուշարձանի պեղումները իրականացնում է Հ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի արշավախումբը Շիրակի երկրագիտական թանգարանի հետ համատեղ: Արշավախմբի ղեկավարն է պատմագիտության թեկնածու, ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի ավագ գիտաշխատող Ֆ. Տեր-Մարտիրոսովը: Երբ առաջ արշավախումբը կարողանում էր, թեկուզ դժվարությամբ, աշխատել պետության կողմից հատկացված միջոցներով, ապա այսօր կարիք ունի հովանավորների: Ճիշտ է, հայկական հնություններով զբաղվում են ամերիկացի և բելգիացի մասնագետները, սակայն վերջիններիս հետաքրքրում է միայն նախաուրարտական և ուրարտական շրջանը: Հայ եկեղեցին մեծ ուշադրություն է դարձնում այն հնագիտական նյութերին, որոնք վերաբերում են քրիստոնեական շրջանին, այսինքն՝ սկսած մ. թ. 4-դ դարից: Բայց չէ՞ որ հայկական պետության պատմությունը սկսվում է հազար տարի ավելի վաղ, և այս կարևորագույն փուլը մնում է ամենաքիչը ուսումնասիրված:

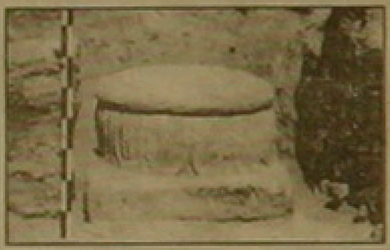

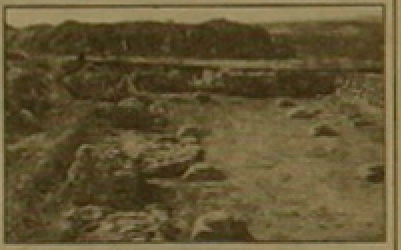

Ուստի արշավախումբը առաջարկում է սփյուռքի բոլոր հայագետներին, ովքեր հետաքրքրություն են ցուցաբերում Հայաստանի մեր դարաշրջանի պատմության և մշակույթի խնդիրների շուրջ, մասնակցություն ցուցաբերել հուշարձանի հետազոտություններին, որի պեղումները տեղի են ունենում ամռանը՝ հուլիս-օգոստոս ամիսներին և կշարունակվեն դեռևս երկար տարիներ: Այն մասնագետները, որոնք պարբերաբար կմասնակցեն հուշարձանի ուսումնասիրման աշխատանքներին, հնարավորություն կունենան խորությամբ ուսումնասիրել և հրատարակել իրենց հետաքրքրող նյութերը: Հուսով ենք, որ հայագետների ջանքերը հնարավորություն կտան խորը և բազմակողմանի տվյալներ ստանալ մեր հայրենիքի պատմության վերաբերյալ, լայնորեն ներկայացնել դրանք ողջ գիտական աշխարհին, ինչպես նաև նախադրյալներ կստեղծեն 20-րդ դ. վերջի և 21-րդ դ. սկզբի գիտության պահանջներին լիովին համապատասխանող միացյալ հայ հնագիտական դպրոց հիմնելու համար:

Այդ պատճառով մենք հրավիրում ենք ոչ միայն հայագետներին, այլ նաև հարակից այն գիտությունների գծով մասնագետներին, որոնք կարող են նպաստել հնագիտական հետազոտություններին, ինչպես, օրինակ, այն մասնագետները, որոնք զբաղվում են հնագիտական օբյեկտների լուսանկարումով օդից, երկրաֆիզիկական հետազոտություններով, համակարգիչների վրա հնագիտական նյութի հավաքման և մշակման աշխատանքներով, հնէաբուսաբանները, հնէակենդանաբանները, մարդաբանները, հետախուզության երկրաֆիզիկական մեթոդների մասնագետները և այլն:

Միաժամանակ մենք հուսով ենք, որ մասնագետների հետ մեկտեղ պեղումներին կմասնակցեն նաև այն սփյուռքահայ ուսանողները, որոնք ձգտում են մասնագիտանալ հին Հայաստանի պատմության և մշակույթի ուսումնասիրման բնագավառում:

Արշավախմբին ցույց տրված օգնությունը փաստորեն օգնություն է ողջ ժողովրդին՝ իր արմատների ճանաչման գործում:

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԷԿՐԱՆ

Չինական կինոյի հաղթարշավը

ՆԱԶԵՆԻ ՂԱՐԻԲՅԱՆ

Չինական կինոն վերջերս մեծ հաջողություն է վայելում Եվրոպայում: Ըստ երևույթին, որքան Արևմուտքում աճում է ստրեսային վազքն ու կյանքի ռիթմի հաճախականությունը, այնքան գրավիչ ու իր ժամանակավրեպությամբ էկզոտիկ հնչողություն է ստանում արևելյան իրականության հանդարտ ու ծորուն էությունը: Լի հեռավոր քաղաքակրթության անծանոթ խորհուրդներով ու ծեփծեփուն գույների անծանոթ բույրերով՝ չինական ֆիլմերն իրենց նրբաճաշակությամբ անդիմադրելի հմայք ունեն: Շուտով էկրան կբարձրանա ռեժիսոր Ցանգ Յիմայի «Ապրել» ֆիլմը, որ պատմում է չինական մի ընտանիքի մոտ քառասուն տարվա կյանքը՝ անցած երկրի քաղաքական ցնցող իրադարձությունների առճակատման բովով: «Ամուսնացած կանայք և հոմանուհիներ», «Քյու Ջու, մի չինուհի» կինոնկարների ջերմ ընդունելությունից ու բարձր գնահատանքից հետո Ցանգ Յիմա և Գոնգ Լի (գլխավոր դերակատարուհին) զույգը վստահ կարող է մեծ ակնկալիքներով ժամանել Կաննի փառատոնին մասնակցելու:

ԱՀԱԶԱՆԳ

Հուշարձաններ, հուշարձաններ...

ՎԱՀԵ ՍԵՎԱՌՅԱՆ

Չանտեսելով վերջին տարիներին Հայաստանում ստեղծված սոցիալ-տնտեսական ծանր վիճակը, ցանկանում եմ շարքային քաղաքացու իրավունքով բոլորիս ուշադրությունը հրավիրել Երևանում գտնվող պատմա-ճարտարապետական եզակի հուշարձաններից մեկի՝ Էրեբունի ամրոցի՝ ներկայիս կացության վրա: Ինչպես հայտնի է, հուշարձանը վերաբերում է Հայկական լեռնաշխարհում մոտ 3 հազարամյակ առաջ գոյություն ունեցած, ասորեստանյան սեպագիր արձանագրություններում Ուրարտու կամ Ուրասրի (Վանի հայկական թագավորություն) կոչվող պետության պատմությանը, որի շուրջ մինչև օրս էլ շարունակվում են մասնագիտական վեճերը:

Բլրի վրա գտնվող եզակի կառույցն այսօր գտնվում է բարձիթողի և անմխիթար վիճակում: Վերջին ձմեռներն այստեղ էլ են թողել իրենց հետքերը: Բնակչության կողմից կտրվել կամ ամբողջությամբ հանվել են ամրոցն անձրևներից ու ձյունից պաշտպանող կռնափայտերը, որի հետևանքով, տեղումների բեռան տակ, պատերն ու որմնանկարները հայտնվել են աղետալի վիճակում: Մեկ այլ տեղ մարդիկ չեն բավարարվել փայտ հայթայթելով և քարուքանդ են արել կանգուն մնացած պատերից մեկի վերնամասը:

Ի՞նչ երեսով ենք մենք այս ամենը ցուցադրում հյուրերին: Որքան էլ ծանր լինեն ժամանակները, պետք է համապատասխան կազմակերպությունները հոգ տանեն նման հուշարձանների պահպանության մասին, քանի որ դրանք մեր պատմության մի մասն են: Արգիշտի թագավորի օրոք հիմնադրված ամրոցը, դիմանալով երկուսուկես հազարամյակների փորձությանը, չպետք է դադարի գոյություն ունենալ մեր օրերում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԹՄՄ «Արցախ» ազգագրական խումբը Երևանում

ԱՆԱՀԻՏ ԲՈՅԱՋՅԱՆ

Մշակույթն ինքնին գեղեցիկն է, տվյալ ազգի դեմքը: Այսօր, քան երբևէ, մեր դեմքը պիտի նաև զորեղ լինի: Եվ զուր չէ, որ պետականորեն ընդունված այս տոնի առաջին տոնակատարմանը Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը Երևան էր հրավիրել Արցախի ԹՄՄ մասնաճյուղի նորաստեղծ «Արցախ» ազգագրական խմբին:

Այսօր այդ խմբի ելույթները վկան են այն փաստի, որ ղարաբաղցին ոչ միայն իր պապենական հողն է սրբությամբ պահում, այլ ակունքային անաղարտությամբ Ղարաբաղի բարբառը, բանահյուսական, կենցաղային և առօրյա մշակութային պատմությունը: Եվ իրոք, խմբի ուժն այնպիսին է, որ ունակ է բազմազանեցնելու իր համարները:

Այդ են վկայում խմբի գեղարվեստական ղեկավար Վլադիմիր Օվչյանի և մենակատար Լարիսա Սարգսյանի փայլուն մենակատարումներն ու մեկտեղ բեմականացված զուգերգն ու պարը: Խմբի ծրագիրը կազմված է ճաշակավոր երգերից ու պարերից, որոնցից յուրաքանչյուրը մի առանձին սցենար է. «Ղարաբաղի հովվել», «Արկանքի երգը», «Խնեցեն», «Դերոնց ծոումը» (կատակ պար), «Ղարաբաղի հանրաճանաչ Տրմբլա-Խաչանը» (Ղարաբաղի կատակ պար), «Տանչորս», «Այամեր» և այլն: Խմբի գործիքային մասը վարում էին քամանչահար Հրանտ Հայրապետյանը, դուդուկահար Ռոմիկ Հարությունյանը և թմբկահար (դհոլ) Հենրիկ Մարգարյանը: Երաժիշտների մի մասն այսօր դիրքերում են: Եվ զուր չէ, որ ծրագրի առաջին կատարումը սկսվում է «Մենք պիտի կռվենք» հայրենասիրական երգով՝ Սուսաննա Սարգսյանի մաքուր և հնչեղ ձայնի կատարմամբ: Դահլիճը հուզմունքով լսեց Կիմ Աղամալյանի «Նահատակներ» երգը:

Ղարաբաղյան բանահյուսությունը հարուստ է ժողովրդական հումորով. Պըր-Պուղին, Տրմբլա-Խաչանը: Ղարաբաղյան առօրյա խոսվածքն իսկ հումորային երբևանգներ ունի և այդ ինքնատիպությունը ըմբռնելով, երգիծաբան Ռաշիդ Ղարաբաղցին (Աղամալյան) համերգի երկրորդ բաժնում հանդիսատեսին ներկայացրեց շատ հետաքրքիր սկետչ (մի գործողությամբ կատակերգություն): Համերգից հետո համոզվում ես, որ այն ժողովուրդը, որ կարողանում է հաղթահարել տառապանքները ծիծաղով, անպայման կհաղթի:

ԱՄՆ

ԹՄՄ-ը նշում է Ս. Կապուտիկյանի 75-ամյակը

Թեքեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչության նախաձեռնությամբ Մ. Նահանգների ու Կանադայի տարբեր գաղթօջախներում նշվելու է մեծ բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկյանի ծննդյան 75-ամյակը, հոբելյարի մասնակցությամբ:

Հանդիսությունների շարքն սկսվելու է Սան Ֆրանցիսկոյից, ապրիլի 12-ին: Ապրիլի 15-ին գրողին իրենց հարգանքի տուրքն են մատուցելու լոսանջելեսցիները, իսկ ապրիլի 21-ին՝ Ֆրեզնոյի թեքեյանցիները: Վաստակավոր գրողը Դետրոյթ է ժամանելու ապրիլի 20-ին, որտեղից 2 օր հետո մեկնելու է Մոնրեալ: Շրջագայության մնացյալ մասն ընդգրկելու է Չիկագոն, Բոստոնը, Ֆիլադելֆիան և Նյու Յորքը: Բանաստեղծուհուն բոլոր գաղթօջախներում ընկերակցելու է հայտնի երգչուհի Մելանյա Աբովյանը:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Հացաբուլկեղենի բիման ամբողջական կոմպլեկտ:

Հասցեն՝ Չարենցի 16, հեռ. 555580

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է դաշնամուր:
Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 72-89-83

ksimextour

m.v. "F.Shalyapin"

ՅԱՐԳԵԼԻ ՏԻԿՆԱՅՔ ԵՎ ՊԱՐՈՆԱՅՔ

«Քսիմեքսթուր-Երևան» ֆիրման հրավիրում է կատարել հրաշալի ծովային շրջագայություններ հարմարավետ «Ֆյոդոր Շալյապին» ջերմանավով.

23.04-10.05
ՕԴԵՍԱ-ՊԻՐԵՅ-ՆԵԱՊՈԼ-ԲԱՐՍԵԼՈՆ-ՊԱԼՄԱ ԴԵ ՄԱԼՅՈՐԿԱ-ՄԱԼԹԱ-ՍՏԱՄԲՈՒԼ-ՕԴԵՍԱ
Շրջագայության ընթացքում կկայանա «Միսս Պրեսս-94» մրցույթը

06.06-29.06
(եվրոպայի շուրջը)
ՕԴԵՍԱ-ՊԻՐԵՅ-ՀՌՈՄ-ԲԱՐՍԵԼՈՆ-ՋԻԲՐԱԼԹԱՐ-ԼԻՍԱԲՈՆ-ՀԱՎՐ (ՓԱՐԻԶ)-ԹԻԼԲԵՐԻ (ԼՈՆԴՈՆ)-ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ-ՀԱՄԲՈՒՐԳ-ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ

17.07-09.08
ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ-ՀԱՄԲՈՒՐԳ-ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ-ԹԻԼԲԵՐԻ-ՀԱՎՐ-ԼԻՍԱԲՈՆ-ՋԻԲՐԱԼԹԱՐ-ԲԱՐՍԵԼՈՆ-ՀՌՈՄ-ՍՏԱՄԲՈՒԼ-ՕԴԵՍԱ

«Քսիմեքսթուր-Երևան» ֆիրման և ջերմանավի անձնակազմը կապահովեն առողջ հանգիստ և բարձրակարգ սպասարկում բոլոր շրջագայությունների ընթացքում:

Այցելեք, զանգահարեք «Քսիմեքսթուր-Երևան» ֆիրմա.
Կորյունի 5, հեռ. 52-39-08, 52-31-44

digitised by A.R.A.R.@

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

Փոքրիկ Հայաստանը Եվրոպայում երկրորդն է

ՍՈՒՐԷՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ,
Մարզական մեկնաբան

2 ոսկե եւ նույնքան արծաթե մեդալ. այսպիսին է Հայաստանի հավաքականի ավարտ Իտալիայի մայրաքաղաք Հռոմում ավարտված ազատ ըմբշամարտի Եվրոպայի առաջնությունում: Չեմպիոնի կոչումը նվաճեցին երեւանցիներ, 48 կգ քաշային Արմեն Մկրտչյանը եւ 57 կգ քաշային Աճուսավան Սահակյանը: Ընդ որում, երե Աճուսավան Սահակյանը վճռական մենամարտում մրցակցին հաղթեց միավորներով, ապա Արմեն Մկրտչյանի առավելությունը բացահայտ էր: Եզրափակիչում նա իր մրցակցին հաղթեց 11-0 հաշվով: Սպասվում էր, որ աշխարհամասի անցյալ տարվա իր արծաթե մեդալը այս անգամ ոսկով կփոխարինի մեր հանրապետության ըմբշամարտի նորահայտ աստղերից մեկը՝ Արա Գեւորգյանը: Սակայն տաղանդավոր մարզիկը կրկին բավարարվեց փոխչեմպիոնի տիտղոսով: Եզրափակիչում 68 կգ քաշային Արա Գեւորգյանը զիջեց Ռուսաստանի ներկայացուցչին: Հիշեցնենք, որ Արտաշատի շրջանի Քաղցրաշեն գյուղի բնակիչ Արա Գեւորգյանն անցյալ տարի նվաճել էր երիտասարդների Եվրոպայի չեմպիոնի կոչումը, եւ ինչպես վերը նշվեց մեծահասակների մրցումներում գրավել էր 2-րդ տեղը: 20-ամյա Գեւորգյանն այս տարի, մասնակցելով համաշխարհային խաղերին, որտեղ հանդես էին գալիս 15 երկրների հավաքականներ, ճանաչվեց մրցաշարի լավագույն ըմբիշ:

Մեր պատվիրակությունը, որին գլխավորում էր Հայաստանի օլիմպիական հերթափոխի տնօրեն եւ ըմբշամարտի միջազգային կարգի մրցավար Դերենիկ Գաբրիելյանը, դեռեւս Իտալիայից չի վերադարձել եւ ցավոք մեզ չհաջողվեց ճշտել մեր 4-րդ դափնեկրի անունը:

Ոչ պաշտոնական ընդհանուր հաշվարկով թիմային հաղթանակ տարավ Ռուսաստանի հավաքականը, որի ավագ մարզիչն էր հանրապետության վաստակավոր մարզիչ Հրանտ Ենոքյանը, իսկ օգնականը՝ Արա Գեւորգյանի մարզիչ, աշտարակցի Ռազմիկ Գույեջյանը: Թիմային հաշվարկով 3-րդ տեղը բաժին հասավ Գերմանիայի հավաքականին: Եվրոպայի նախորդ առաջնության հաղթող Թուրքիայի հավաքականը, որն անցյալ տարի հաջողության էր հասել սեփական հարկի տակ անցկացված մրցումներում, այս անգամ բավարարվեց 4-րդ տեղով:

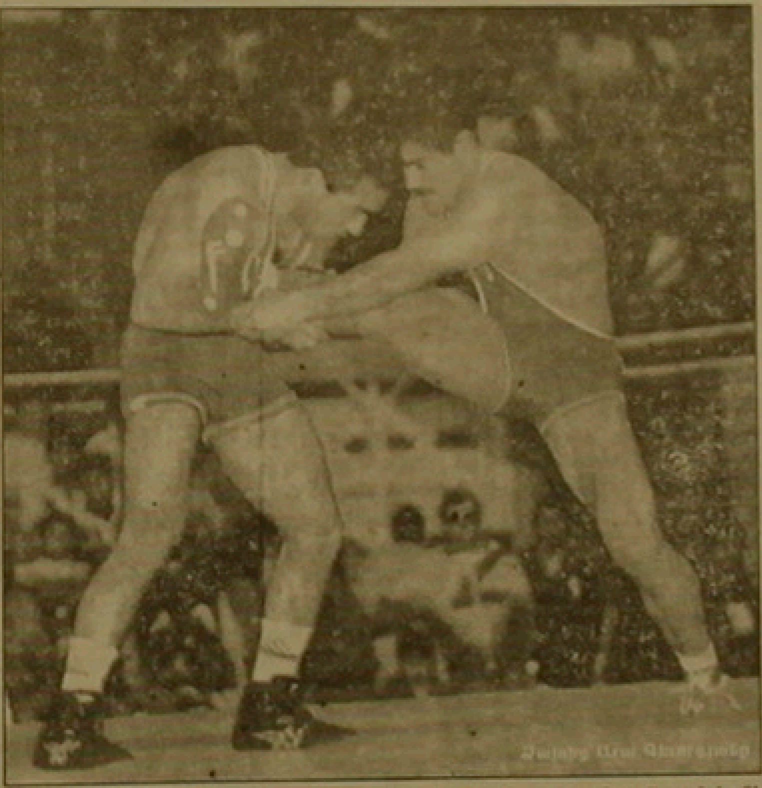

Նա, որը նվաճեց 4 ոսկե եւ 2 արծաթե մեդալ: Ընդ որում, այս երկրի հավաքականի կազմում աշխարհամասի փոխչեմպիոն դարձավ նաեւ մեր հայրենակից Բաղդասարյանը: Հպարտությամբ պետք է նշել, որ պատվավոր 2-րդ տեղն այդպիսի ներկայացուցչական մրցաշարում բաժին հասավ Հայաստանի հավաքականին, որին նախորդել է միայն Ռուսաստանը...

Հերթը դասական ոճի ըմբիշներինն է, որոնք նույնպես պետք է վիճարկեն Եվրոպայի չեմպիոնի կոչումը: Հայաստանի հավաքականն արդեն մեկնել է մրցավայր՝ Հունաստան: Շնորհավորանքներ մեր ազատ ոճայիններին եւ հաջողություններ դասականներին:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

«Սերեն-Լուսակը» դուրս մնաց ուժեղագույնների խմբից

ԱՇՈՏ ԲՈՅԱՋՅԱՆ,
Փարիզ

Ավարտվեցին բասկետբոլի կանանց Ֆրանսիայի առաջին դիվիզիոնի առաջնության եզրափակիչ փուլի խմբային 3 մրցաշարերը: 1-ին փուլում, որտեղ թիմերը վիճարկում էին մրցանակային տեղերը, եզրափակիչ նում: 3-րդ փուլի վերջին տուրում «Սերեն-Լուսակը» արտագնա խաղում 62-80 հաշվով զիջեց «Ստրասբուրգին»: Այս հանդիպման առաջին կեսն անցավ հավասար պայքարում (39-34): Չնայած պարտությանը, հայաստանցի երկու բասկետբոլիստուհիները գերազանց խաղացին: Լյուբով

տուրում «Վալանսիեն Օրշին», սեփական հարկի տակ 62-55 հաշվով հաղթելով Ֆրանսիայի չեմպիոն «Բալին», 12 հնարավորից վաստակեց 10 միավոր եւ գրավեց 1-ին տեղը: 9-ական միավոր ձեռք բերեցին «Բալն» ու «Տարբը»: Սակայն, գնդակների լավագույն տարբերությամբ 2-րդ տեղը բաժին հասավ «Բալին», որն իրավունք ստացավ լրացուցիչ 3 հանդիպումներում «Վալանսիեն Օրշի» հետ վիճարկել չեմպիոնի կոչումը: 2-րդ փուլում 1-ին տեղ գրավեց «Բուրժը», որն իրավունք ստացավ Ֆրանսիան ներկայացնել Ռոնկեթի գավաթի եվրոպական խաղարկությունում.

Ալեքսանդրովա-Քոչարյանը վաստակեց 25, իսկ Անահիտ Հակոբյանը 19 միավոր: Այս խմբում թիմերը դասավորվեցին այսպես.

	Ս	Խ
1. Մոնֆերան	11	6
2. Ստրասբուրգ	10	6
3. Նիս	8	6
4. Սերեն-Լուսակ	7	6

Չնայած Անահիտ Հակոբյանի եւ Լյուբով Ալեքսանդրովայի ամբողջ մրցաշրջանում գործադրած ջանքերին, «Սերեն-Լուսակը» դուրս մնաց Ֆրանսիայի ուժեղագույնների մրցաշարից:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Ստալոնեի կինը ամուսնու թիկնապահ

«Ռեմբոյի» ներկայիս կինը՝ Ջենիֆեր Ֆլավի անունով մի գեղեցկուհի, որը նորաձեւության հագուստներ է ցուցադրում, վերջերս սիրահարվել է բռնցքամարտին՝ նպատակով, որ իր ամուսնուն՝ Սիլվեստր Ստալոնեին պաշտպանի գրոհող սիրահարված աղջիկներից ու կանանցից: «Արդեն սովորել եմ հարվածել եւ այնպես պետք է խփեմ, որ ուժեղ ցավեցնեմ խելագարներին», հայտարարել է խանդոտ կինը:

Մարդասիրական թենիս

Թենիսի նախկին չեմպիոններ Բյոռն Բորգը (Շվեդիա) եւ Իլյի Նաստասեն (Ռումինիա) որպես մարդասիրական ժեստ, ցուցադրական հանդիպում անցկացրին Մոնակոյում: Այս միջոցառման ամբողջ շահույթը նվիրվեց Prince-Grace հիվանդանոցին, որը բուժում է cancer հիվանդություններ: Grace իշխանուհին Մոնակոյի Ռենիե իշխանի կինն էր եւ ավտովթարի հետեւանքով մահացել է մի քանի տարի առաջ: Նա հանրահայտ դերասանուհի էր ու խաղացել է Հոլիվուդի մի շարք ամենալավ ֆիլմերում:

ABC-ն հաղթում է CBS-ին

Առաջիկա Tour de France-ի մրցումները պետք է սփռվեն նաեւ ԱՄՆ-ի հեռուստատեսությամբ: Ցուցադրման արտոնության պայմանագիրը կնքել է ABC հեռուստատեսային ընկերությունը, որի համար վճարել է 100 հազար դոլլար: ABC-ն առաջ անցավ մեկ ուրիշ հեռուստատեսային մեծ կայանից՝ CBS-ից, որը նույնպես ցանկանում էր ցուցադրել հեծանվավազքի խոշոր այդ մրցումները:

Գ. Ա.

ՇԱԽՄԱՏ

Ամենախիզախ մասնակիցը նաեւ լավ շախմատ է խաղում

ԶԱՎԵՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Դանիելյան-Ալեքսանդրիա մրցախաղի չորրորդ պարտիան եւս, նախորդների նման, անցավ սուր կոմբինացիոն պայքարում: Թբիլիսցի գրոսմայստերը հրաժարվեց փոխատեղումից, արքան թողեց խաղատախտակի կենտրոնում եւ միջնախաղում, թվում էր, նպաստավոր դիրք ստացավ: Որոշ ժամանակ նա նույնիսկ ավելի զինվոր ուներ: Բայց նրա պատանի մրցակիցը, գործելով շատ անկաշկանդ, որակի ժամանակավոր զոհաբերությամբ ոչ միայն հետ բերեց կորուստը, այլեւ նույնիսկ ինքը զինվոր շահեց: Սակայն սղիսակների փիղն ավելի ակտիվ էր, քան սեւերի ձին, եւ դա լրիվ հավասարեցնում էր դիրքը: Արդեն խոր վերջնախաղում մրցակիցները հաշտություն կնքեցին:

Երեկ վերախաղարկումների օրն էր: Եւ քանի որ անավարտ պարտիա չկար, մեր հյուրը Նանա Ալեքսանդրիան, ծանոթանում էր Հայաստանի այն վայրերին, որտեղ չէր եղել նախորդ այցելությունների ժամանակ:

Իսկ այդ ընթացքում շախմատի տանն ազդարարվեց «Շախմատային Հայաստան» հանդեսի կազմակերպած փառատոնի ծրագրով մեկ այլ կայծակնային մրցաշար: Եզրափակիչում հաջողությունն ուղեկցեց Մերի Գրիգորյանին, որը 2-0 հաշվով հաղթեց Նելլի Աղինյանին: Երրորդը Արմինե Անդրեասյանն է: Մրցանակակիրները դրամական պարգեւներ ստացան:

Ավանդույթի համաձայն, ընտրվեց նաեւ փառատոնի ամենախիզախ մասնակիցը: Միայն տղամարդկանցից կազմված հանձնաժողովը առանձնացրեց Մարինե Ավետիսյանին, որն, ի դեպ, իրեն վատ չդրսեւորեց նաեւ խաղատախտակի առջեւ՝ եզրափակելով հաղթողների քառյակը:

Ն. Ալեքսանդրիա-Է. Դանիելյան
4-րդ պարտիա

1. d4 d5 2. c4 dc 3. Ձf3 Ձf6 4. Ձc3 a6 5. a4 Ձc6 6. e4 Фg4 7. Ф:c4 Ф:f3 8. gf Թ:d4 9. Թb3 Ձe5 10. Թ:b7 Ձ:f3+ 11. Աe2 Թ:c4+ 12. Ա:f3 Նd8 13. Фf4 e5 14. Ф:e5 Թe6 15. Фg3 Фe7 16. Նhd1 0-0 17. Թ:c7 Ն:d1 18. Ն:d1 Նc8 19. Թe5 Ն:c3+ 20. bc Թg4+ 21. Աg2 Թ:d1 22. Թ:e7 h5 23. e5 Թd5+ 24. f3 Ձg4 25. Թg5 f6 26. Թf4 Ձ:e5 27. Թf5 Թd2+ 28. Աh3 Թd7 29. Թ:d7 Ձ:d7 30. f4 Ձb6 31. f5 Ձ:a4 32. c4 Աf7 33. Աh4 g6 34. Фf2 Ձb2 35. c5 Ձc4 36. c6 Ձd6 37. fg+ Ա:g6 38. Фc5 Ձc8 39. Фb4 Աh6 40. Фd2+ Աg6 41. Фb4 Աh6 42. c7 Աg6 43. Фc3 Ձd6, ոչ-ոքի:

ԱՄՆ

NBA-ի նոր համարները

Մինչեւ այս տարվա սկիզբը ԱՄՆ-ի պրոֆեսիոնալ բասկետբոլի (NBA) առաջնության որեւէ խաղացող իրավունք չուներ համազգեստի վրա կրել 55-ից բարձր համար: Պատճառն այն է, որ մրցավարները խաղացողների հետ խոսում են հեռվից, նրանց համարներն արտահայտելով մատների շարժումներով, իսկ ամեն մի ձեռք, ունենալով 5 մատ, առավելագույնը 2 ձեռքով հնարավոր է արտահայտել 55 թիվը: Բայց NBA-ի «աստղ» Շավն Բրադլեյը այս տարի կրում է 76 թիվը, այն իմաստով, որ նա խաղում է «76 ers of Philadelphia» թիմում, հասակն է 7 Foet (ոտք) եւ 6 pouces, ինչը որ կազմում է 76:

Ռումինացի Գեորգե Մուրեսանը, որը խաղում է Վաշինգտոնի «Bullets» թիմում, կրում է 77 թիվը, որովհետեւ նրա հասակը մեկ POUCES ավելի է, քան Շավն Բրադլեյինը:

Գ. Ա.

ԱՄՆ-ՈՒՄ ՍՈՎՈՐԵԼ ՑԱՆԿԱՑՈՂՆԵՐԻՆ

«ԱՅՐԵՔՍ» կազմակերպությունը ներկայացնում է «Անկախության պաշտպանության գործընթաց» ծրագիրը, ըստ որի նախկին Խորհրդային Միությունից շուրջ 100 մասնագետներ կընտրվեն եւ ԱՄՆ-ի առաջավոր բուհերում 1 կամ 2 տարով կվերապատրաստվեն հետեւյալ մասնագիտություններով՝ գրադարանավարություն (ինֆորմատիկա), տեսական քաղաքականություն, կրթության կազմակերպում, լրագրություն) լրատվական եւ հաղորդակցության միջոցներ:

ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Բարձրագույն կրթության վկայական, անգլերեն լեզվի տիրապետում, տարիքը մինչեւ 40 տարեկան: (Հինգերորդ կուրսի ուսանողները եւս կարող են մասնակցել):

ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՀԱՆՁՆՄԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԿԵՏԸ ԱՊՐԻԼԻ 28-Ն Է:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել «Այրեքս» գրասենյակ: Մեր հասցեն է Հայաստան, Երեւան 375019, Մարշալ Բաղրամյան փող. 40: Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարան, 10 սենյակ (գրադարանի կողքը)

STYLE

Մ Ր Ց Ո Ւ Յ Թ

ՀՀ էներգետիկայի նախարարությունը Վերակառուցման ու զարգացման եվրոպական բանկից փոխառություն է ստացել Հրազդանի ՊՇԷԿ-ի գազով գործող 300 մեգավատ հզորությամբ 5-րդ բլոկի կառուցման համար: Շինարարության շարունակման համար մեկուկես տարվա ընթացքում կպահանջվեն ամսական 200 տոննա դիզելային վառելիք եւ 15 տոննա ԱԻ-76 բենզին: Վառելիքը պետք է բավարարի գործող շարժիչները: Մրցույթին կարող են մասնակցել այն ֆիրմաները ու կազմակերպությունները, որոնք Հրազդանի ՊՇԷԿ-ի շինհրապարակին վառելիք մատակարարելու հնարավորություն ունեն: Փոխառության միջոցներից ֆինանսավորվող պայմանագրերը ենթակա են Եվրոպական բանկի սահմանած քաղաքականության ու կանոնների գործողությանը:

Մրցութային նյութերը պետք է մինչեւ 1994 թ. ապրիլի 20-ը ներկայացվեն հետեւյալ հասցեով. ք. Երեւան, Աբովյան փող. 27, 2-րդ հարկ, «Հայէներգո»: Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 59 27 59:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

օրակարգ

ՏՈՍՍԱԿ

Մայիս-բեյը տրամաբանական վարժանքներ է անում

«...Հայկական ուժերը, անընդհատ գրոհելով ադրբեջանական դիրքերը, ձգտում է ճանաչել տալ Լեռնային Ղարաբաղի գոյություն չունեցող հանրապետությունը, որի կազմի մեջ, ի դեպ, հայերը ընդգրկել են նաեւ արդեն Ադրբեջանին պատկանող որոշ շրջաններ», ասվում է Օսանկինո-Նովոստի հեռուստածրագրի Բաժվի թղթակից Մայիս Մամեդովի ապրիլ 11-ի հաղորդման մեջ:

Սովորական, մանավանդ օտար ականջի համար պարզ ու անթերի փաստարկում: Սակայն հայի՝ իրավական նրբությունների հանդեպ զգայուն ականջը անվրեպ որսում է տրամաբանական խորդուբորդությունը: Ո՞րն է դա:՝ Սիավասին. ըստ Մամեդովի ԼՂՀ-ն գոյություն չունի, որովհետեւ իրենից բացի ոչ մի պետության կողմից չի ճանաչվել: Միանգամայն ճշմարիտ է: Ադրբեջանը նույնպես չի ուզում ճանաչել Լ.Ղարաբաղի ինքնուրույնությունը: Նորություն չէ: Պատճառը, ենթադրում ենք, այն է, որ այդ տարածքը Ադրբեջանը իրենն է համարում: Ահա այստեղ, ներող կլինեք, ստոպ: Ինչպե՞ս կարող էր Ադրբեջանին պատկանողը զավթել եւ իր կազմում «ընդգրկել նաեւ արդեն Ադրբեջանին պատկանող որոշ շրջաններ»: Դա կարող էր անել միայն ադրբեջանական պետության հետ տարածքային առնչություն չունեցող գոյացությունը: Հետեւելով Մամեդովի տրամաբանությանը, կարելի՞ է արդյոք ասել, թե Ադրբեջանի ու ԼՂՀ միջեւ մնում է ընդամենը «Ադրբեջանին պատկանող» տարածքները վերադարձնելու եւ միմյանց ճանաչելու խնդիրը: Ի՞նչ կասեք, Մայիս-բեյ: Լեզվի սայթաքու՞մ էր: Այսպիսի սայթաքումների համար առաջներում գիտե՞ք ի՞նչ էին անում...

Օստանկինոյի խոսնակը, անշուշտ, մեղավոր չէ: Ինչպես, Լ.Ղարաբաղի կարգավիճակը քննարկելիս, արդեն նույնիսկ ադրբեջանցին չի կարող բարեխղճորեն շրջանցել իրողությունները եւ միաժամանակ ենթագիտակցականի մակարդակով չխճճվել:

Ինքնորոշման իրավունքի եւ տարածքային ամբողջականության պահպանման սկզբունքի [illegible]կասականությունը բերել հասցրել է բնական տրամաբանական ակներեւ կաղուսի: Հուսանք, որ ղարաբաղցիների անձնուրաց համառությունը ի վերջո նվաճումներ կարձանագրի նաեւ քաղաքական ու, մանավանդ, միջազգային իրավական տրամաբանության ասպարեզում:

Պ.Պ.

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է էտոնական հյուրասենյակի (ճաշասենյակի) կահույք:

Հեռ. 77-46-44

ՕԴԵՍԱՅԻ ՄԻՋԱԴԵՊ

Պետդուման բողոքում է ռուս նավաստիների ձերբակալման առթիվ

Ուկրաինան մերժում է մեղադրանքները

Պետդումայի խորհուրդը երկուշաբթի օրը բողոք հայտնեց Ուկրաինայի հատուկ ջոկատների կողմից Օդեսայում Սեւծովյան նավատորմի նավաստիների ձերբակալման կապակցությամբ: Պետդումայի նախագահ Իվան Ռիբկինի ստորագրած հեռագիրն ուղարկվեց Ուկրաինայի նախագահին, կառավարությանը եւ Գերագույն խորհրդին: Հեռագրում խնդրանք է արտահայտվում «անհրաժեշտ միջոցներ ձեռնարկել անհապաղ ազատելու ձերբակալված նավաստիներին, ավագներին, սպաներին եւ նրանց ընտանիքների անդամներին հանուն ռուս-ուկրաինական բարեկամական հարաբերությունների պահպանման»:

Իր հերթին Ռուսաստանի ռազմածովային ուժերի գլխավոր հրամանատարությունը նույնպես Ուկրաինային վճռական բողոք հայտնեց ապրիլի 10-ին տեղի ունեցած նույն միջադեպի առնչությամբ: Ինչպես ընդգծվում է գլխավոր հրամանատարության հայտարարության մեջ, նմանօրինակ գործողությունները չի կարելի գնահատել այլ կերպ, քան որպես քաղաքական անպատասխանատվություն եւ երկու երկրների նախագահների համաձայնությունների ցուցադրական անտեսում: Առանձնակի զայրույթ է պատճառում Սեւծովյան նավատորմի զինծառայողների ընտանիքների անդամների, կանանց եւ երեխաների հանդեպ ուկրաինացի զինծառայողների անմարդկային վերաբերմունքի փաստը:

Մինչդեռ Ուկրաինայի պաշտպանության նախարարության մամլո ծառայությունը հայտարարություն է տարածել, որտեղ պնդվում է, թե Օդեսայում Սեւծովյան նավատորմի պահեստանավերի 318-րդ դիվիզիոնի կայազորի վրա զինված գրոհ չի եղել: «Իրականում, ասվում է այդ հայտարարության մեջ, կալանավորվել են դիվիզիոնի մի խումբ սպաներ: Կալանավորման պատճառը դիվիզիոնի հրամանատար, առաջին կարգի նավապետ Օլեգ Ֆեոկտիստովի, ափային խարսխակայանի հրամանատար, երկրորդ կարգի նավապետ Դմիտրի Սարիկովի եւ դիվիզիոնի շտաբի պետ, 2-րդ կարգի նավապետ Ալեքսանդր Զելենկոյի հակաօրինական գործողություններն են, ապրիլի 9-ին Օդեսայից Սեւծովյան նավատորմի «Չելեկեն» նավով թանկարժեք նավագնացային սարքավորումների դուրսբերման ժամանակ»:

Հայտարարության հեղինակների խոսքերով, «այդ սպաների գործողությունները նպաստել են Օդեսայի նավահանգստի ջրատարածքում նավագնացության անվտանգության համար իրական սպառնալիքի ստեղծմանը»:

Ինչպես հայտարարեց Ուկրաինայի պաշտպանության նախարարի մամլո քարտուղար, փոխգնդապետ Ալեքսանդր Կլյուբանը, նախարարության պաշտոնատար անձինք եւ իրավապահ մարմինները քննում են այդ միջադեպը: Նա հավաստեց, որ 318-րդ դիվիզիոնի անձնակազմի եւ զինծառայողների ընտանիքների անդամների հանդեպ բռնություն չի գործադրվել:

Սնարֆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Գազայից ու Երիքովից հեռացման պայմանագիրը չի կնքվի այսօր

ԿԱՀԻՐԵ, 12 ԱՊՐԻԼ, WSJ, VOA: Ապրիլի 13-ին նախատեսված ՊԱԿ-Իսրայել համաձայնագիրը կկնքվի ավելի ուշ, վարչապետ Ռաբինի ասելով՝ մինչեւ 1 ամիս: Մինչ այդ Կահիրեում ընթացող բանակցությունները այսօր կանգ առան, առաջիկա կիրակի օրը շարունակելու որոշումով: Գազայի շրջանում ու Երիքով քաղաքում պաղեստինյան ինքնավարության եւ իսրայելական բանակի հեռացման պայմանների շուրջ կայացող այդ բանակցություններում կողմերը հասել են որոշ հաջողության: Այդ շրջաններում անվտանգության պահպանումը կվստահվի 9000 պաղեստինյան ոստիկանությանը, իսկ պայմանագրի վերջնական ստորագրումից հետո, իսրայելական կողմն ազատ կարձակի պաղեստինցի 5000 բանտարկյալների: Զորքերի դուրսբերման վերջնական հրահանգը կտա անձամբ վարչապետ Ռաբինը, «Ծիածան գործողություն» պայմանական անվան տակ:

18 հազար օտարերկրացի բանվոր Իսրայելի համար

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 12 ԱՊՐԻԼ, WSJ: Իսրայելի կառավարությունը համաձայն գտնվեց աշխատանքի արտոնություն տալ 18 հազար օտարերկրացի բանվորների, որոնք փոխարինելու են Արեւմտյան ափի եւ Գազայի շրջանի պաղեստինցիներին: Վերջիններիս արգելվել է այսուհետեւ Իսրայելում աշխատելու համար մուտք ու ելք անել:

Եղանակը Հայաստանում

ՃՐՏՍՈՒՈՏ

Վամպիրիզմի դեմ Վլադիվոստոկում

ՎԼԱԴԻՎՈՍՏՈԿ, 11 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐՔ: Առաջին անգամ այստեղ արձանագրվեց վամպիրիզմի դեպք: Մի խնջույքի ժամանակ թիկունքին հասցված դանակի երեք հարվածներից մահացու վիրավորվեց միջիցիայի երիտասարդ աշխատակիցը: Հարվածել էր մի ջահել կին, որը արյուն տեսնելով սկսեց ագահորեն այն ծծել վերքերից: Ականատեսների վկայությամբ, նա իսկական զոհունակություն էր ապրում: Գործի առթիվ սկսվել է քննություն: Փորձագետները չեն բացառում, որ կին հանցագործը տառապում է հոգեկան խանգարման մի անսովոր ձեւով, որը սատանայի ֆիլմերի դիտման հետեւանքն է:

ԱՇԽԱՐՀ

Պետնախարարը դավաճան անվանեց երկու պատգամավորի

Երեկ Հայաստանի խորհրդարանում պաշտպանության խիստ դատապարտմամբ հանդես եկավ պատգամավոր Աշոտ Բլեյանը: «Պաշտպանը մտել է մեզնից յուրաքանչյուրի տունը, իսկ Հայաստանի իշխանությունները ոչինչ չեն անում դրան վերջ տալու համար: Դրա փոխարեն կասկածանքի են ենթարկվում Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորմանը նպաստակամնված բոլոր խաղաղարար ջանքերը», ասաց պատգամավորը: Ինչպես գտնում է Բլեյանը, խորհրդարանը պետք է ժողովրդին հայտարարի, թե հանուն ինչի է մղվում այս պատերազմը եւ որոնք են ներկայիս իշխանությունների քաղաքական նպատակները:

Իր հերթին պետնախարար Վազգեն Սարգսյանը խորհրդարանի դահլիճում դավաճաններ անվանեց երկու պատգամավորների՝ Աշոտ Բլեյանին եւ Դավիթ Վարդանյանին, որոնք հանդես են եկել պետհեստայիններին բռնի մերողներով եռամսյա հավաքների զորակոչելու դեմ:

«Նման դավաճաններին առաջինը պետք է բանակ կանչել», գոչեց պետնախարարը նիստի ավարտից հետո, որի ընթացքում մի շարք պատգամավորներ պահանջեցին դադարեցնել ապօրինությունն ու կամայականությունը զինվորական հավաքների կազմակերպման գործում:

Ելույթ ունենալով խորհրդարանի ամբիոնից, Վազգեն Սարգսյանը հայտարարեց, որ հավաքներից խուսափող բոլոր անձինք խստորեն կպատժվեն: «Մենք նրանց ձերբակալել ենք եւ կձերբակալենք՝ լինի դա փողոցում, շուկայում թե խորհրդարանում», հայտարարեց պետնախարարը:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է երկու սենյակաանոց բնակարան, ավտոտնակով, Կոմիտասի պողոտայում, Րաֆֆու փողոցի մոտ, 14 հարկանի շենքի 13-րդ հարկում: Հնարավոր է նաեւ փոխանակում 3 սենյականոցի հետ:

Տեղեկությունների համար դիմել 52.92.21 հեռախոսահամարով:

Ահաբեկչական նոր քայլ Հունաստանում

ԱԹԵՆՔ, 11 ԱՊՐԻԼ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐՔ: Այստեղ կատարվեց հերթական ահաբեկչական քայլը: Այս անգամ հարձակումների թիրախներ դարձան ամերիկյան եւ հոլանդական ապահովագրական ընկերությունների ներկայացուցչությունները: Դրանց հարեւան շենքերից հարվածեցին հրթիռային արկերով, կիրառելով ժամացույցի մեխանիզմ: Երջանիկ պատահականությամբ մարդիկ չտուժեցին, իսկ շենքերին զգալի նյութական վնաս պատճառվեց:

Ոստիկանությանն առայժմ չի հաջողվել գտնել հանցագործների հետքը, սակայն դրա ներկայացուցիչները վստահ են, որ դա «Նոյեմբերի 17» ընդհատակյա - կազմակերպության գործն է: Ահաբեկիչները բազմիցս հայտարարել էին, թե կդիմեն «վճռական միջոցների, երբ ԱՄՆ-ը եւ ՆԱՏՕ-ն ռազմական ուժ գործադրեն Բոսնիայում»:

Մութալիբովը պատրաստ է ստորագրելու

Մոսկվայում իրազեկ աղբյուրներից հասած տեղեկություններ են հաստատում, թե Ադրբեջանի նախկին նախագահ Այազ Մութալիբովը, ի տարբերություն Հեյդար Ալիեւի, պատրաստակամություն է հայտնել ստորագրելու Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությանը վերջ տալուն ուղղված, ինչպես նաեւ Ադրբեջան-Իրան սահմանագծում ռուսական զորքի տեղակայումը հաստատող պայմանագրեր:

ՀՀ կառավարության «Պարբերական» հրատ. տպարան. Երեւան 23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվ. 69149. Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1733 Ստորագրված է տպագրության 12. 04. 1994 Գինը՝ 1 դրամ

digitised by A.R.A.R.@